

DE PROBLEMIST

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE
KRING VOOR DAMPROBLEMATIEK

Jaargang 76, nummer 1

Februari 2016

Terug naar Café Witjens

Het was bepaald geen lekker weer op zondag 12 januari 1941. De hele dag zwaar bewolkt en stervenskoud: gemiddeld vier graden onder nul, maar de gevoelstemperatuur lag nog aanzienlijk lager. Toch gaven achttien merendeels jonge problemisten en oplosers gehoor aan de oproep tot oprichting van een problemistenbond. De problematiek moest immers naar een hoger plan worden getild: het niveau van de vele, vele problemen in de vele, vele damrubrieken was werkelijk abominabel. En hadden Gortmans en Monsma al niet laten zien hoe de kwaliteit met sprongen omhoog kon als iedereen zich aan bepaalde spelregels hield? Maar dat alles kon alleen handen en voeten krijgen in een formele bond met een eigen tijdschrift. Daarom togen de mannen naar het Vredenburg in Utrecht.

DE OPRICHTERS

A.J. Beemer	1921-2000
J. Bontrop	
G.J.A. van Dam	1904-1967
D. Douwes	1915-2002
St. W. Duursma	1920-2003
B. van der Graaf	1914-1980
A.J.E. van Hertum	1921-2011
H. Hoogland	1891-1955
J.G. Jongejans	
R.C. Keller	1905-1981
W.B. Monsma	1895-1982
H.M. Roos	1916-1976
C. Schaap	1906-1967
J.H.H. Scheijen	1918-1985
B.H.M. Stevens	1897-1970
H.C. van Valen	1913-1986
G.W. Zonneveld	1913-1989
A.P. de Zwart	1920-2011

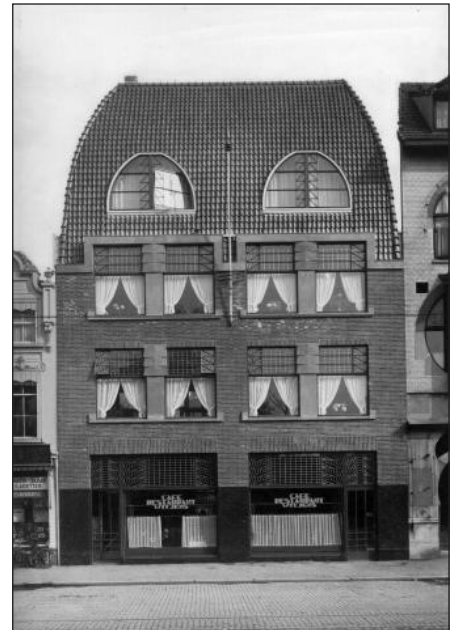
Het was een initiatief geweest van G.W. Zonneveld (beschikte over een stencil-machine), D. Douwes (had een vaardige pen), de paus van de katholieke damrubricisten B.H.M. Stevens (was in het bezit van heel veel relevante adressen) en, zij het enigszins op de achtergrond, Steven Duursma. Een van de eerste activiteiten behelsde de organisatie van een 'nationale oploserswedstrijd'. Wat later zag het eerste exemplaar van het kringorgaan het levenslicht, toen nog in de vorm van een paarse circulaire.

De rest is geschiedenis. En wel een bijzonder roerige, zoals Arie van der Stoep ons de laatste jaren in een uitgebreide, zeer leesbare artikelenserie heeft laten zien.

Van de achttien mannen van het eerste uur heb ik de helft persoonlijk gekend. Frappant is dat de twee trouwste reüniebezoekers ook het langst onder ons zijn gebleven: Aart de Zwart en Janus van Hertum. Eerstgenoemde was zoals we allemaal weten zeer aanwezig, laatstgenoemde tekende de presentielijst en woonde de bijeenkomst bij zonder verder

letwat dunnetjes

Dit eerste nummer in het jubileumjaar omvat 'slechts' 28 pagina's. De reden: het fraaie boekje dat u ook in de envelop heeft aangetroffen. Een DP van 40 pagina's zou samen met het boekje tot torenhoge portokosten hebben geleid en dat kan bruintje, de contributieverhoging ten spijt, niet trekken. Vandaar. (HW)

• Café Witjens op het Vredenburg in Utrecht

ook maar iets te zeggen. Ik heb dit altijd een boeiend fenomeen gevonden. Met twee problemisten heb ik uitvoerig gesproken over 12 januari 1941. Jan Penning's kon er niet bij zijn - geen geld voor de treinreis - en heeft daar naar eigen zeggen bijna een trauma aan overgehouden. Hij vond dat hij dit historische moment niet had mogen missen. Nol Beemer was er wel bij. Tijdens een van de bestuursvergaderingen van de KvD begin jaren tachtig ten huize Lauwen heeft hij hierover een boekje opengedaan. Hij stak een Caballero op - wij draaiden een shaggie, want verschil moest er zijn - en stak van wal. Het was ongetwijfeld een prachtverhaal. Helaas kan ik me alleen nog de markante conclusie herinneren: "Het was maar een raar stelletje, daar in Utrecht." (HW) ■

Redactie

drs. H.G.M. Wilsens, eindredacteur
Overlangelstraat 15, 5045 SR Tilburg
hwilsens@planet.nl

J. Alderliesten
Keenwerf 45, 2804 MR Gouda
alderliestenj@gmail.com

drs. J. Bastiaannet
Orteliusstraat 147-hs, 1057 AX Amsterdam
jbastiaannet01@hetnet.nl

drs. G. L. de Bruijn
Peerlenburg 10, 3813 NN Amersfoort
gerritdebruijn@hotmail.com

J. Bulstra
B. van Galenstraat 28, 8101 ES Raalte
johanbulstra@home.nl

J. Céron
Domaine du centre, 6 Route de Chevrol,
33500 NEAC (Frankrijk)
ceron.jacques@wanadoo.fr

Tj. Goedemoed
Bernhardus Bumastraat 66,
8933 EL Leeuwarden
tjalling.goodemoed@gmail.com

H. van der Heijden
redacteur 'social media'
Cornelis Jolstraat 9, 5342 TT Oss
dekvd.fb@gmail.com

dr. ir. A.J. de Jong
Waterlandsingel 29, 2548 SN Den Haag
ardjandejong@hetnet.nl

em. prof. dr. ir. A.P.G. Kieboom
webmaster dekv.net
Stationsweg 56, 2991 CM Barendrecht
ank.kieboom@inter.nl.net

drs. P. Kuijper
Bilderdijkkade 56C
1053 VN Amsterdam
pieter.kuijper@ziggo.nl

drs. A.D. van Mourik
Warande 70, 3705 ZE Zeist
gortmanscentrum@gmail.com

L. de Rooij
Benonigaard 19, 6831 BL Arnhem
L.de.Rooij@xmsnet.nl

A. Schokker
Lomondlaan 18, 1060 PL Amsterdam
zaschokker@hotmail.com

T. Smedinga
Marga Klompéweg 4, 8448 SE Heerenveen
tjipke_smedinga@hotmail.com

dr. A. van der Stoep
Burgemeester Vlaklaan 30
4927 AB Hooge Zwaluwe
a.stoep@kpnplanet.nl

A.J. Timmer MSc
Maalderij 1, 6741 ZX Lunteren
arjen.timmer@gmail.com

mr. M. Veldstra
Laan van de Heelmeesters 71,
1211 MT Hilversum

S. Yushkevitch
DO VOSTREBOVANIA,
61023, Kharkov-23, UKRAINE
serge12@inbox.ru

KvD 1941-2016

Een jubileumkwartet van Tjipke Smedinga en ander vuurwerk

Op onze website kvd.net en op de facebookpagina heb ik een oproep gedaan aan de problemisten onder ons om hun creativiteit bot te vieren op het 75-jarig jubileum van de KvD en op het nieuwe jaar. En niet te vergeefs! Tjipke Smedinga kwam met een origineel kwartet naturellen die achtereenvolgens eindigen op de velden 19, 41, 20 en 16 (oftewel 1941-2016). En minstens zo belangrijk: het zijn boeiende composities!

• a) 1.20-14 9x20 2.46-41 36x47 3.28-22 17x37 4.50-45 47x33 5.29x38 20x29 6.45x3 35x24 7.38-32 37x28 8.15-10 5x14 9.3x19

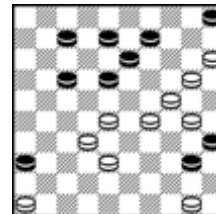
• b) 1.36-31 27x47 2.34-29 23x34 3.20-14 9x29 4.43-38 47x44 5.50x39 34x43 6.49x9 4x13 7.15x4 13-19 8.4-22 17x28 9.30-24 19x30 10.25x41

• c) 1.16-11 29x49 2.48-42 37x39 3.15-10 49x19 4.10-4 6x17 5.4x43x8 2x13 6.36x20

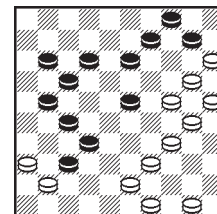
• d) 1.48-42 6x17 2.37-31 26x39 3.47-42 36x47 4.38-32 47x24 5.40-34 18x40 6.45x3 27x38 7.16x7 2x11 8.3x16. Tjipke merkt op dat wit zo op het oog met 40-35 een schijf kan winnen, maar als zwart dan na (6x17) 35x15 met (27-32!) vervolgt, is er van voordeel voor wit geen sprake meer.

Bij dit kwartet bleef het niet. Hein Wilsens presenteerde een ukkie met als eindslag 20x16, Leen de Rooij maakte er een volwassen vent van. Beiden presenteerden bovendien 'wilde jongens' op de oppositie 27/48 (=75!). Zelf maakte ik een plaatje met LXXV (=75!) als eindstelling.

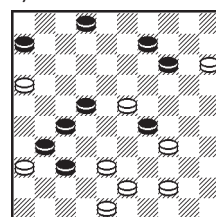
a) 19

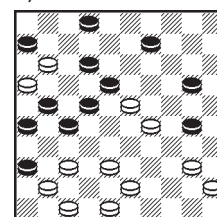
b) 41

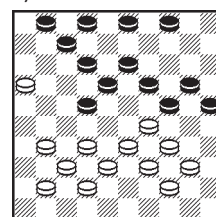
c) 20

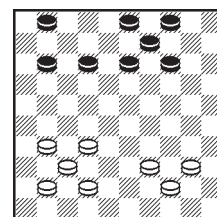
d) 16

e) T. Kieboom z.a.z.

LXXV

• e) 1. ... 7-11 2.16x7 2x11 3.29-23 18x29 4.34x14 20x9 5.33-28 22x33 6.38x20 25x14: LXXV=75

• f) 1. 1.25-20 19-24* 2.42-38 32x23 3.20x16: 2016 jubileumjaar

• g) 1.13-9 22x4 2.23-18 12x14 3.20x9 40x49 4.25-20 4x13 5.42-38 33x42 6.47x38 36x47 7.38-33 47x29 8.24x2 15x24 9.2x44 49x40 10.35x44 24x35 11.44-40 35x44 12.50x48: 27+48=75

• h) 1.37-31 28x30 2.35x2 27x47 →

Prijs/subscription

40 euro per jaar / a year

Rekening / account

NL82 INGB 0000 4076 90

ten name van

KRING VOOR DAMPROBLEMATIEK
-PENN KVD-

B. van Galenstraat 28, 8101 ES Raalte

IBAN no.: NL82INGB0000407690

BIC no.: INGBNL2A

Het gedrukte orgaan De Problemist verschijnt onder verantwoordelijkheid van de eindredacteur, de website dekv.net onder verantwoordelijkheid van de webmaster, en beide namens het bestuur van de Kring voor Damproblematiek (KvD), opgericht op 12 januari 1941.

Bestuur KvD

- Z.A. Schokker, voorzitter
- A.J. Timmer, secretaris
- J. Bulstra, penningmeester
- A.D. van Mourik, bibliothecaris en algemeen adjunct
- K.W. Kruijswijk, algemeen adjunct

dekv.net

Officiële website van de Kring voor Damproblematiek

Partijcombinaties, problemen, forcings en eindspelen. Biografieën en boeken. Showroom met daarin de mooiste composities van problemisten in bewegende beelden.

De beste problemen van tien jaar geleden

Menno Veldstra

Nogal wat bijoplossingen wierpen een smet op de probleemserie van februari 2006. Ook artistiek liet het niveau te wensen over. Ik laat u twaalf problemen zien, negen uit de rubriek en drie toegiften.

- 2. 283 (28A) 2 (33) 28, 29, 35 (23, 24, 45) 440, 44. A. (47) 1 (250, 41, 43/48) 39, 29. Stand om in te lijsten en een vervolg waarvan elke zet boeit.
- 5. 449, 11, 4, 17, 27 (31) 23, 48.

Alles wordt mooi klaargezet voor het hoogtepunt: de Turkse slag en de terugslag die naar oppositie leiden.

- 8. 304 (15) 338 (149) 393, 19, 42, 2, 47 (24, 24) 40 (29) 34, 44. Alweer een stand om door een ringetje te halen. Na de forcings heb ik geen moeite met het oneconomische schuifje dat aan de schitterende – economische – momenten voorafgaat. De eerste forcing liet de toenmalige commentator van dienst,

Cock van Wijk, zien, als een mogelijke uitbreiding van Arjens probleem.

- 10. 282, 22, 2, 29, 20, 26. De hoogtepunten rijgen zich aaneen in dit opwindende probleem. Om er toch één te memoreren: 40x29!!, op een moment waarop ook de dam maar één schijf kan verschalken.

• 15. 44, 28, 39, 32, 4, 15, 29, 2. De commentator liet het probleem zien in de stand van waaruit 471 (30x50) wordt gespeeld. Het wordt daardoor een mooier plaatje, maar toch geef ik de voorkeur aan de stand die de auteur inzond.

- 15A. 33, 42, 18, 282, 3, 20, 15, 41, 35, 24, 2. Toen ik bij Jaap de dam van 4 naar 15 en van 15 naar 29 schoof, moest ik opeens denken aan dit probleem van mij, dat ik dertig jaar geleden maakte. Daar gebeurt het schuiven naar 15 via het tussenstation 20 (!), en veld 29 is als stepping stone in gebruik. Het probleem had ik destijds niet voor de probleemrubriek ingestuurd, maar zou daar niet misstaan hebben, mag ik toch zeggen. [DP 6.1984]

• 17. 44, 283, 3, 8, 43, 261, 30, 43. Dat economisch nemen door 30x8, dat economisch geven inluit (47x24), is één van de hoogtepunten van dit probleem. Dat staat echter in de schaduw van het werkelijk magistrale 283!!

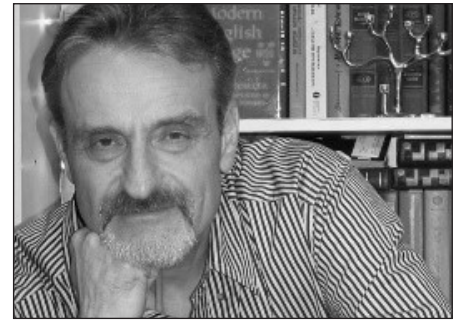
- 18. 33, 11, 17, 3, 26, 7, 30, 39 (38) 33, 34, 34. Het damslagoffer is het enige moment dat dit probleem genietbaar maakt, al moet ik zeggen dat het subtiele 39 dat het motief inluit, altijd leuk is om te zien.

• 18A. 372, 17, 28, 3 (47x29A) 25, 30, etc. A. (43x34) 30, 43, 49. In dit veel rijkere probleemverhaal zit het vangmotiefje ook ergens verstopt. Wat een weelde is die bijvariant. [DP 1.1960]

- 18B. 21, 31, 1, 39, 33, 39. En zo kan het ook. Een klassieker! [Het Huisgezin 17.1.1950]

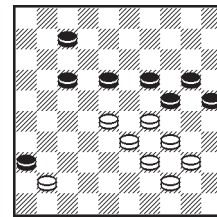
• 20. 439, 182, 3, 7, 18 (40) 34, 12 (34) 7, 1 (40) 45. In de aangegeven ontleding forceert zwart een scherp slot, maar hij had ook nog even door kunnen spelen. Jammer van dat smetje. De waarde van het probleem zit 'm in het schitterende 3x7!!

- 22. 43, 15, 12, 3, 49, 10, 450, 5. Als je het slagidee na 49 wilt realiseren, moet je een lelijke stand voor lief nemen. Het doel heiligt de middelen ■

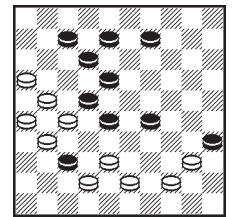

• Alexander Rom (2009)

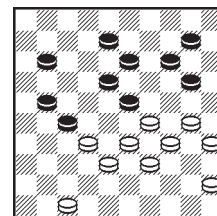
2. A.D. van Mourik

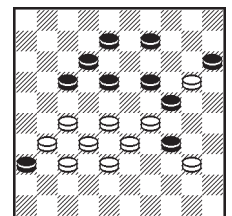
5. P. Kuijper

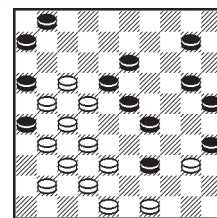
8. A.J. Timmer

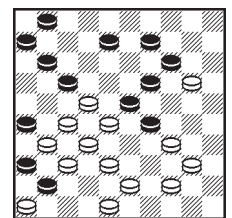
10. S.J. Korteling

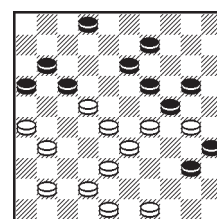
15. J. de Wit

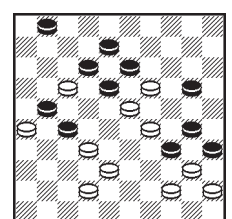
15A. M. Veldstra 1984

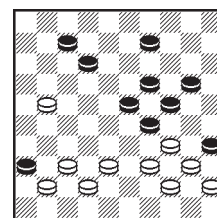
17. A. Rom

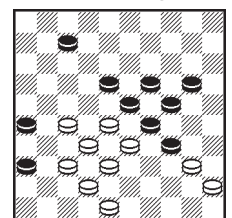
18. A. Rom

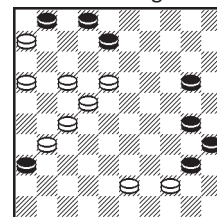
18A. W. Lente 1960

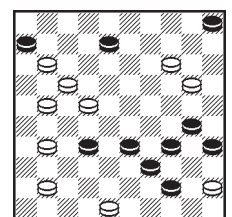
18B. J.A. Pennings 1950

20. A.J. de Jong

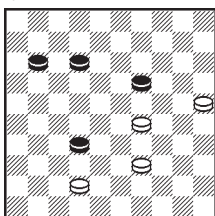

22. A.V. Uvarov

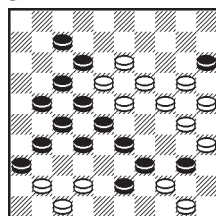

Vervolg KvD 1941-2016

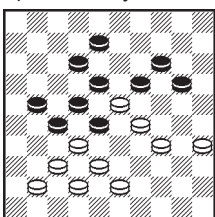
f) H. Wilsens 20x16

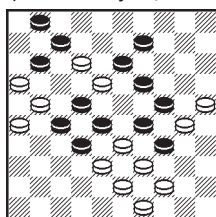
g) H. Wilsens 27/48

h) L. de Rooij 20x16

i) L. de Rooij 27/48

3.2-24 47x33 4.24x15 33x24 5.15x20 18x29 6.20x16: 2016 jubileumjaar

• i) Leen: "De laatste zetten waren dam 35-40 (45x34). Misschien een raar begin met die schermutselingen rond 40 en 45, maar dat past goed bij de tijd waarin de Kring werd opgericht. Oplossing: 44-40 (24x44) 33x24 (44x42) 25-20, 20-14, 18x9, 16x7, 9-4, 43-39, 49x27, 4x21, 26x48 met het slot 27/48. 27+48 = 75. Op ditzelfde slot heb ik kort geleden vier problemen gemaakt bij het 75-jarig jubileum van mijn vroegere damclub Schaesberg."

Tom Kieboom

Probleemrubriek

Arne van Mourik

Het verdriet van Limburg. Vijftig jaar geleden werd bij monde van Joop den Uyl besloten alle kolenmijnen te sluiten. Door de overheid beloofde, vervangende structuren kwamen niet of nauwelijks, de provincie ondervindt nog altijd de gevolgen van dit economisch pootje lichten. Neveneffect: de Limburgse damproblematiek is totaal ingezakt, met als enig licht in de duisternis Hub Simons, de Kerkradenaar die actief componeert en alweer een poosje de probleemrubriek in Hoofdlijn leidt.

Attentie (1-21)

Tegenwoordig is een belangrijke mijn te vinden in Brabant: de MotiefMijn. Een gouden toekomst zal die de natie niet brengen, maar voor dammers is de groeve een heerlijkheid!

De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik de afgelopen tien jaar bij motieven eerder aan het MotiefMoeras dacht, maar ere wie ere toekomt: het team dat zich er nu mee bezighoudt (Spijkers, Konings, Van de Acker, Kieboom, Van der Klis, Bor, Van der Schaaf en wie vergeet ik nog?) lijkt er werkelijk in te slagen de blubber in te polderen en een goede toegangsweg aan te leggen. Zodoende kan de nagedachtenis aan de Limburgse Motivist aller motivisten toch worden gered, en daarmee ook het verzamelwerk dat de Dameskapper van Hillegom en de Woldouby van Utrecht hebben verricht.*

In de eerste serie van 2016 mogen (om maar even een kleine greep te doen) de

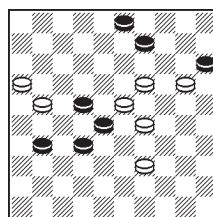
problemen van Dijkstra, Patry en Timmer onder het zoeklicht. Voor Oege heb ik gespiekt: hij herhaalt een eindspel (motief?) door vrijwel dezelfde krachttoer uit te voeren als twee voorgangers, maar Oege zou Oege niet zijn als hij er geen nettere partijjas voor had verkozen. Arjen verklapte zelf al live in Lunteren dat hij voortborduurt op een arrangement van onze eindspelredacteur, en Jean-Claude zit met zijn stijl altijd in de buurt van misschien net-an-nouveau. Bieden de 27 andere ruwe brokken slotnieuws, het betere hakwerk, of valt de kanarie van zijn stokkie?

* Voor historisch niet zo onderlegde lezers: naast die ultieme motivist Jan Scheijen (1918-1985) hebben vooral Ger Zonneveld (1913-1989) en Frank van Sterkenburg (1926-2012) veel speurwerk gedaan.

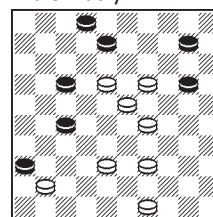
Bereik (22-27)

Pieter Kuijper, gevraagd naar nieuwe problemen en dan ook minstens één wild

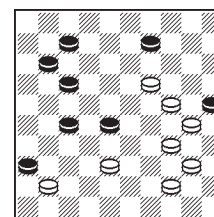
1. A.V. Uvarov

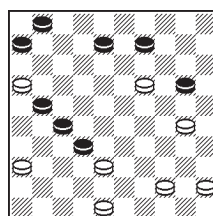
2. J.C. Patry

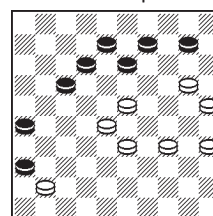
3. T. Kieboom

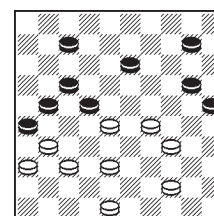
4. A. Geurts

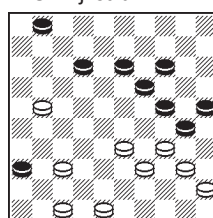
5. A. v.d. Stoep

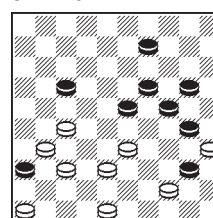
6. Sabater & AvdS

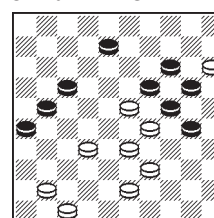
7. O. Dijkstra

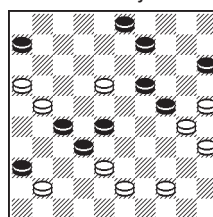
8. A. Rom

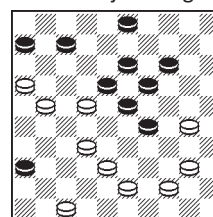
9. A.J. Timmer

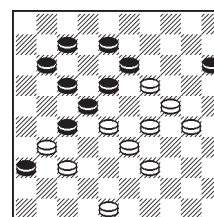
10. L. de Rooij

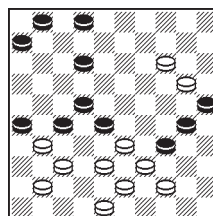
11. A. Wuijtenburg

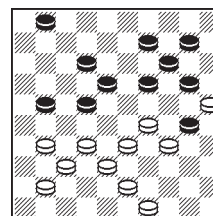
12. A.D. van Mourik

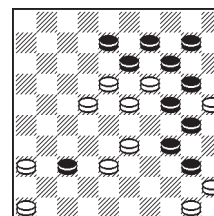
13. J. de Wit

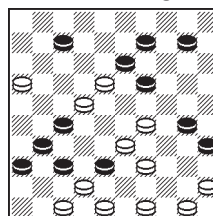
14. M. Sabater

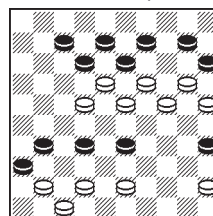
15. H.J. Simons

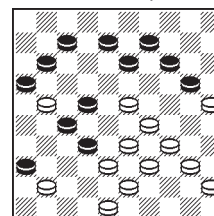
16. J.G.A. Konings

17. K. van Limpt

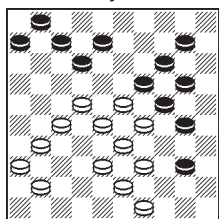
18. K. van Limpt

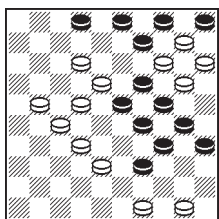
exemplaar, wees op iets curieus (24), dat ook zomaar in het jubileumboek had gepast. Vindt u dat ook of ziet ge er eerder een halve zadatsja in, een flauw half taakprobleem? In dat boek treft men trouwens opmerkelijk weinig oosterse gekkigheid aan. Tegenstrijdig, in zekere zin, want waar West met het plaatsen van de stukken best eens tekeer wil

gaan, als er iets grappigs, iets bijzonders kan worden bereikt, daar vindt Oost de vorm al gauw best. En toch komt men er zelden met curiosa uit de schacht, op de zadatsja na dan. Waarmee maar gezegd wil zijn: als onze technisch sterk onderlegde vrienden zich ooit gaan wenden tot gemotiveerde onzin, anders dan slagwerk met louter

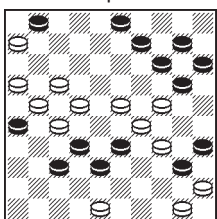
19. V.d.Heijden & LdR

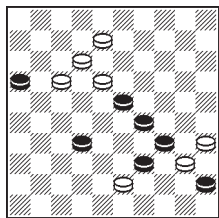
20. W. Schoute

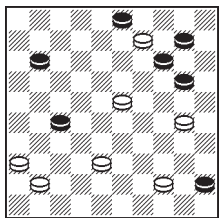
21. S. Perepelkin

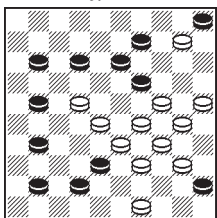
22. A. Rom

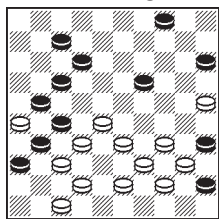
23. V. Gudelionis

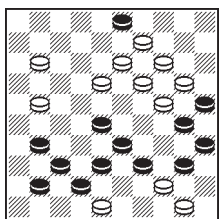
24. P. Kuijper

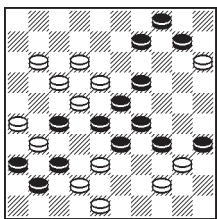
25. A.J. de Jong

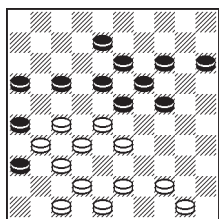
26. A. Kaciuska

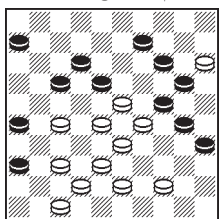
27. R. Mackevicius

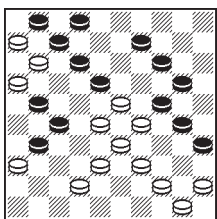
28. T. Goedemoed

29. J. Viergever †

30. A. Ottink

effectbejag, dan staat ons nog wat te wachten!

Concreet (28-30)

Tja, die vorm. Tjalling Goedemoed voorzag op Facebook het duowerk van Van der Heijden en De Rooij (19) van commentaar. Hij bood een alternatief aan voor de doorgebroken schijf, maar kwam vervolgens met een "nettere" kleine stand op de proppen waar de muziek min of meer uit was weggemotiveerd. Alsof de partijspeler alléén kijkt naar vorm. Voor mij aanleiding om eens in het document met Goedemoeds eigen werk van 2014 en 2015 te graven, op zoek naar een 'partijstand' die ook niet helemaal roetvrij is. Die vond ik al snel in diagram 28. Keurig gescheiden stelling, maar hij of zij die de opstelling aan de linker bordrand ooit in de partij op het bord heeft gehad mag opstaan! Nog een reden waarom dit scherpe probleem in de derde afdeling staat: het is de concrete variant op een duowerk

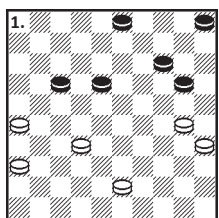
van Germain Avid en Carlo Barbero uit 1970, waarin het staartje een problematisch slot (motief!) overlaat. Voor een redacteur is dat leuk, vergelijken, na afloop. En nu we toch bezig zijn, Alfons Ottink presenteert zijn minst concrete probleem tot op heden en wijlen Jaap Viergever graaft zich ergens tussen Goedemoed en Ottink in ■

Uw keiharde en verpulverende bevindingen (zalvend mag ook) a.u.b. naar André Schokker: zaschokker@hotmail.com of Lomondlaan 18 1060 PL Amsterdam. Inzenden kunt u doen tot een week na verschijnen van het aprilnummer; te laat ingekomen oplossingen komen met vertraging tot uiting in de ladderstand. Ten slotte, Vytautas Gudelionis (entree) en Johan Konings (rentree) heten we van harte welkom bij de problemisten!

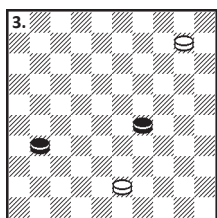
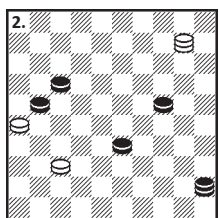
Scherp uit in de partij (3)

De database telt zeventien partijen die in de ultieme triktrakstelling eindigen (wit dam op 50, zwart schijf op 45 en de tegenhanger aan de andere kant van het bord, wit schijf op 6, zwart dam op 1). In DP december 2015 liet ik al een voorbeeld zien (Kuyken-Smith, Brinta-toernooi 1969). In deze aflevering een vervolg.

• Dia 1, J. Dantuma- W. Bloemhof. Een duel uit het Fries kampioenschap 1985. Wit staat niet lekker, maar de situatie is nog niet hopeloos. **41.32-27 14-19 42.43-38 5-10 43.27-21 19-23 44.21x12 18x7**

45.36-31 23-28 46.26-21 20-25 47.30-24 25-30 48.24-20 30-34 49.20-15 10-14 50.31-26 34-39 51.38-33? (35-30 geeft nog wat kansjes op een puntending) **39-44 52.33x22 44-50 53.22-18 50-33?** Een ernstige fout, (50-39) was aanzienlijk sterker. Zwarts overwinning komt zo nog aardig op de tocht te staan. **54.35-30 14-20 55.15x24 33x20 56.21-17 20-33 57.17-12 7-11 58.18-13 33-22 59.13-8 11-17 60.12x21 3x12 61.21-16 22-13 62.16-11??** - 30-25 (12-17) 25-20 (13-19) 26-21 en 16-11 is goed voor een punt - **13x35**

63.11-6 35-40 64.26-21 12-17 65.21x12 40x1!

• Dia 2, H. Valen – J. Groeneveld. Nationale competitie, 2^e klasse B 1988. Wit was gaandeweg steeds meer onder druk komen te staan en in feite bezweken, maar in de diagramstelling levert 37-31 ineens toch nog remise op. Wit speelde echter **63.10-15? 45-29 64.37-32?** (37-31 is nog steeds lastig voor zwart) en werd vervolgens op een ragfijne wijze aan de kant gezet: **64. ... 17-22! 65.26x39 29-47 66.15x29 47x20! 67.39-34 20-25 68.34-29 25-20 69.29-23 20-47 70.32-27 47-41 71.23-18 41-36 72.27-22 36-31 73.22-17 31x13 74.17-11 13-18 75.11-6 18-1!**

• Dia 3, S. Migchelbrink – L. Ribbers. Clubcompetitie Gelderse hoofdklasse 2002. De stand is potremise.

• Stef Migchelbrink

Migchelbrink probeert nog wat: **58.10-4**. Na (31-36) zal wit in een snelle puntending moeten berusten, maar zwart neemt de verkeerde afslag en komt in een dodelijk afspelletje terecht: **58. ... 31-37?? 59.4-10 37-42 60.43-38 42x33 61.10-15 29-34 62.15x38 34-40 63.38-33 40-45 64.33-50!**

Ook partijen met een scherp einde op de plank liggen? Ik houd me aanbevolen.

Hein Wilsens

Forcings

Tjalling Goedemoed

Oplossingen december 2015

• 1. *De lagere school*. Dit is een elementaire forcing met praktische waarde voor partijspelers. Het betreft dus didactische problematiek, net als de composities van Roel Boomstra.

1.37-32 21-26 2.47-41 36x47 3.32-28 23x32 4.38x27 47x40 5.45x3 35-40 6.3-17 40-45 7.17-50 W+

• 2. Deze compositie kwam tot stand naar aanleiding van een idee dat Pim Meurs op Facebook liet zien. Zwart heeft een flankaanval. Wit profiteert van het poortje 15/24. **1.25-20! 24-30 2.35x24 19x30 3.34x25 15x24 4.37-31 27x36 5.47-41 36x47 6.33-28 23x34 7.44-39 47x44 8.50x6 9-14.**

Wit moet een schijfje bijgeven om op dam te komen. Na enkele zetten volgt damafname en oppositie. **9.25-20! 14x25 10.6-1 18-22 11.1-34 5-10 12.34-39 2-8 13.39x3 10-14 14.3x20 25x14 15.48-43 14-19 16.43-39 19-23 17.39-33 W+**

• 3. Roel liet ook deze versie zien. **1.37-32 17-21 2.36-31 27x36 3.47-41 36x47 4.32-27 21x34 5.44-39 47x44 6.50x6 9-14 7.25-20 14x25 8.6-1 18-22 9.1-34 5-10 10.34-39 2-8 11.39x3 10-14 12.3x20 25x14 13.48-43 14-19 14.43-39 19-23 15.39-33 W+**

• 4. Alles loopt gesmeerd, als in een goed geoliede machine. Na twee inleidende dwangzetten krijgt zwart slagkeuze voorgeschoteld, waarna de witte dam het bord schoonveegt. **1.33-29! 13-18 2.30-24! 20-25 3.26-21! 17x26 4.34-30 25x45 5.37-31 23x43 6.32x3 26x37 7.44-40 45x34 8.24-19 14x23 9.3x29 W+**

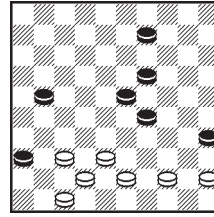
• 5. **1.26-21!** Wit gooit de knuppel in het hoenderhok. Op 1...11-16 volgt 2.40-34 16x27 3.33-29 24x33 4.39x8 W+ Na 1... 13-19 wint 2.21-17 11-16 3.17x28 23x32 4.33-29 24x33 5.39x37 W+ 1... 13-18 2.40-34 23-28 wordt weerlegd door 3.47-41 36x47 4.44-40 47x29 5.34x1 W+ **1... 7-12 2.47-41! 36x47 3.21-17 47x45 4.17x6 45-23 5.44-40 23x45 6.6-1 24-29 7.1x40 45x43 8.48x39 W+**

• 6. Wit bereidt de actie met 22-17 voor met een aanval op de voorpost op het kerkhofveld. Zwart moet de dreiging 17-12 pareren met 2-8, waarna wit afwikkelt naar een afspel dat ik zelf al eens bewerkt had, maar zonder forcing. **1.39-33 20-24.** Op 1... 10-15 of 29-34 volgt ook 22-17. Een aardig variantje is 1...29-34 2.22-17 20-24 3.17-12 7-11 4.28-22 18x7 5.33-29 24x33 6.38x9 W+. **2.22-17 2-8 3.17-12 8x17 4.27-22 18x27 5.32x1 23x43 6.48x39 29x47 7.39-33 47x29 8.1x34 10-15 9.45-40 13-18 10.34x12 19-23 11.12x20 15x24 12.40-34 W+**

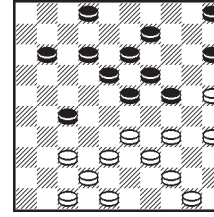
• 7. Dit is mijn beste bewerking tot nu toe. Ik heb het afspel ook opgegeven als thema om enkele partijspelers te verleiden om een bewerking te maken, maar helaas wierp dit idee geen vruchten af. **1.24-19 23x14 2.47-42 36x47 3.32-28 22x24 4.31x11 16x7 5.26x8 2x13 6.38-33 47x29 7.34x1 14-19 8.1-34 13-18 9.34x12 19-23 10.12x20 15x24 11.40-34 W+**

• 8. Oege laat wit zegevieren na zijn geliefde thema van het damoffer. **1.34-30 24-29**

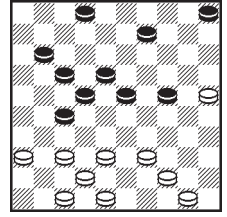
1. T. Goedemoed

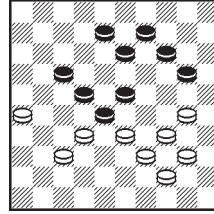
2. R. Boomstra

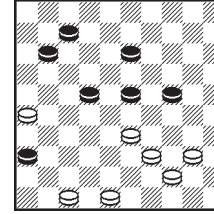
3. R. Boomstra

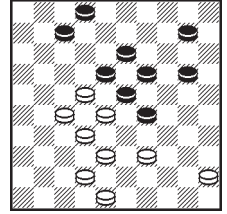
4. R. Boomstra

5. A. Moysseev

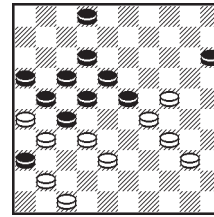

6. A. van der Stoep

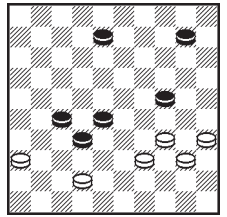

2.30-24 29x20 3.39-33 28x39 4.40-34 39x30 5.35x4 8-12 6.4x31 32-37 7.42-38 37x26 8.38-32 12-17 9.32-27 26-31 10.27-21 17x26 11.36x27 W+

7. T. Goedemoed

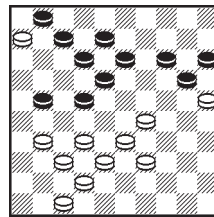

8. O. Dijkstra

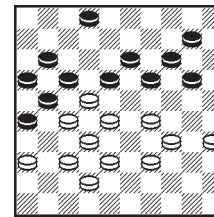

Nieuwe oogst

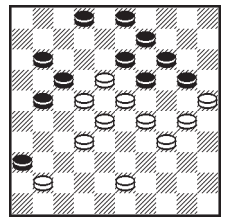
9. A. van der Stoep

10. T. Goedemoed

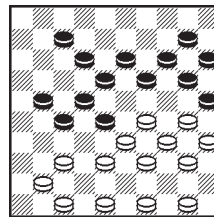

11. W.A. de Ron

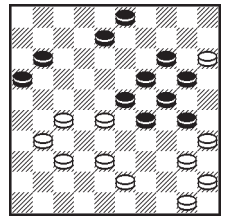

• 9. In de vorige aflevering stond een forcing van Arie die nog verder uitgebreid kan worden, zoals de maestro liet zien. 1.31-27 22x31 2.37x17 12x21 3.33-28

12. NN

13. O. Dijkstra & LdR

Arrangement TG

13-19. Na 3... 8-12 4.39-33 volgt een flinke cijferbrij, waar de honden geen brood van lusten. Ik laat daarom alleen de hoofdvariant zien. 4.39-33 18-23 5.29x18 8-12 6.18-13 19x8 en we zijn beland bij het aangeboden probleem.

• 10. Op de laatste dag van 2015 borrelde inspiratie op die leidde tot een forcing vanuit een puntgave partijstand. **1.34-30! 20-25**

1... 26-31 2.37x26 19-23 leidt tot een verloren eindspel voor zwart en ook 1...10-15 2.30-25

26-31 3.37x26 19-23 4.28x8 17x48 5.26x6 48x23 6.6-1 2x13 7.27-22 18x27 8.1x29 verliest.

2.30-24! 19x30 3.35x24

3...10-15 verliest positioneel na 4.38-33 14-19 5.42-38

19x30 6.29-23 18x29 7.33x35 15-20 8.39-34 20-24 9.38-33 2-8 10.34-29 13-19 11.29x20 25x14 12.33-29 14-20 13.28-23 19x28 14.22x33 8-13 15.33-28 W+

Ook 3...13-19 4.22x13 19x30 5.38-33 30-35 6.39-34 25-30 7.34x25 35-40 8.29-24 10-15 9.24-19 14x23 10.28x19 40-44

twitter.com/kvd_net

11.13-9 44-49 12.33-28 49-40
 13.9-3 kan zwart niet redden.
3... 14-19. Nu levert de 2 om
 2 wit niets op, maar er volgt
 een combinatie met wat ik een
 cliffhanger zou noemen, op
 veld 8. De term is echter door
 Ardjan de Jong al eens anders
 gedefinieerd, maar ik stel voor
 om verschillende types cliff-
 hangers te hanteren, want de
 term is perfect voor een schijf
 die op veld 8 even aan de klif
 lijkt te bungelen, om daarna
 toch de top van de berg te
 bereiken (veld 3).
4.24-20! 25x14 5.29-24
19x30 6.37-31 26x48 7.38-
33 48x34 8.33-29 34x23
9.28x8 17x37 10.8-3 21x32
11.3x15x14x30x32x18x10
16-21 12.36-31! 37x26 13.15-4
W+

De cliffhanger, zoals in DP
 werd getoond, is van een type
 waarbij de cliffhanger sneu-
 velt... Dat is een opmerkelijke
 gebeurtenis, die je nou nooit
 ziet bij de helden in spannende
 verhalen. Ik vind de term dus
 heel creatief gevonden, alleen
 de toepassing vind ik niet
 logisch. De held hoort in mijn
 ogen te overleven na een tijdje
 de dood in de ogen te hebben
 gezien. Dit probleem van Wim
 de Ron is een fraai voorbeeld
 (ontleend aan een artikel over
 cliffhangers) van een cliff-
 hanger, zoals Ardjan de term
 interpreteert.

• 11. 1.43-38 36x47 2.30-24
 19x39 3.18-12 47x24 4.12-8
 3x12 5.23-19 14x23 6.28x8
 17x37 7.25x3 2x13 8.3x16 W+

• 12. Tijdens het EK jeugd
 in Tallinn liet Martijn van
 IJendoorn een fraaie studie
 zien (auteur onbekend) met

• Martijn van IJendoorn

allerhande originele damzeten
 vanuit een wederzijdse
 flankopstelling. Ik heb de stand
 (die niet correct bleek) gear-
 rangeerd tot deze positie.
1.30-24! 19x30 2.35x24 21-26
 2...14-19 3.40-35 19x30
 4.35x24 12-17

4...13-19 5.24x13 18x9 6.34-30
 25x32 7.49-43 28x39 8.37x8
 W+) 5.34-30 25x32 6.49-43
 28x39 7.37x28 22x33 8.29x38
 20x29 9.43x1 W+
 2...12-17 3.34-30 25x32
 4.49-43 28x39 5.37x28 22x33
 6.29x38 20x29 7.43x1 W+
3.34-30! 25x32 4.40-35! 28x39
5.37x19 14x34 6.49-43 20x29
7.35-30 34x25 8.43x1 W+

• 13. Oege had een mooi idee
 en vroeg om hulp in de werk-
 plaats op de website van de
 Kring. De versie van Christian
 van der Schaaf heeft u de vo-
 rige keer gezien. Leen de Rooij
 maakte ook een bewerking.
 Oege fluisterde mij in dat er
 wellicht een forcing mogelijk
 was.

De eerste voor de hand lig-
 gende pogingen faalden, maar
 inderdaad kan er een forcing
 worden gepresenteerd met
 een leuk bijvariantje.
1.37-32! 11-17

Op 1...20-25 wint wit met 2.43-
 39 en nu:

- 1) 2... 11-17 3.38-33 29x38
 4.32x43 23x21 5.31-27 21x32
 6.43-38 32x34 7.40x9 3x14
 8.35x2 W+
- 1... 8-13 3.38-33 29x38
 4.32x43 23x21 5.31-27 21x32
 6.43-38 32x34 7.40x18 W+
- 3) Na 2...8-12 3.40-34 29x40
 4.45x34 3-9 5.38-33 9-13

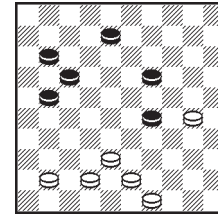
6.50-44 12-18 7.31-26 11-17
 8.44-40 is zwart vastgezet en
 de wanhoopsparing met 8...
 17-22 9.28x17 23-29 10.34x12
 13-18 11.12x23 19x37 wordt
 weerlegd door 12.17-12 37-42

13.12-7 42-47 14.7-1 47x45
 15.27-22 W+
2.40-34 30x48 3.45-40 48x26
4.27-21 16x27 5.32x12 23x43
6.35-30 24x44 7.15x2 26x8
8.2x9 3x14 9.50-44 W+

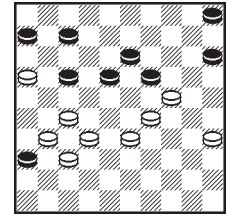
Opgaven

De eerste opgave
 is een opwarmer-
 tje. De andere
 opgaven zijn wat
 pittiger. Veel ple-
 zier ermee ■

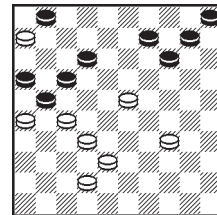
1. I. Tereshko

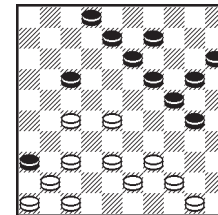
2. A. van der Stoep

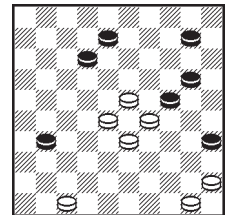
3. A. van der Stoep

4. J. Bus

5. J. Bus

VROOM EN DREESMANN

MECCANO DOZENEN, waaronder
 "Bougie en autobouw doosjes" 75
 div. maten 3,95, 5,50, 7,25, 8,45

STOOMMACHINES, liggend
 of staand model, prima
 afwerking 3,50, 2,40, 1,50 98

VLIEGMACHINES, trim-
 en tweedekkers, met
 slocht 90, 65, 49, 24 99

LUXE AUTO'S, motor klooster
 diverse maten 1,50, 90, 70, 20 22

DAAR OF SCHAATSDOZEN
 3,25, 2,75, 1,25, 95 35

VEEF-
 DOZEN 39 - 24

KINDER SERVIESSES, prima
 lot of stukjes, 1,50, 1,15, 90 24

SCHOUWDOZEN, div. maten
 en uitvoeringen, deplike 45

SOULAC-
 LEGDOOS 10, 20, 10 12

KINDER GRAMMOFON-
 TJES 2,40
 KINDERPLAATJES 39

Eenorme collectie POPPEN
 kindpoppen, 1,50, 90, 70, 10, 10, 12
 Collectief Baby's 50, 40, 30, 10, 10
 Soorten Poppen 2,10, 90, 45

BEIJERSCHE POPPENWA-
 GENS, diverse maten 2,25, 1,95, 80 60

DUNPAPPEN, schied con-
 structie, in diverse maten 1,80
 tot 2,50, 2,50

PAARD MET WAGGENS, 98
 div. maten 2,25, 1,00

VED Goedkoopste

• Niets is voor de eeuwigheid geschapen, zelfs niet de leverancier
 van (mismakke) damborden...

**Word lid van de KvD-
 pagina op facebook!**

Oplossingen probleembruk oktober 2015

André Schokker

Aan het woord is Tom Kieboom, emeritus professor. "Mijn C.V. als dammer ziet er niet zo rooskleurig uit, moet ik helaas bekennen. Heb als 70-jarige slechts 7 jaar damervaring: zo'n drie jaar als jongeling, plus de afgelopen vier jaar. Echt dammen kan ik nog steeds niet, ik ken alleen de spelregels, en het oplossen van problemen gaat me nog steeds moeilijk af. Soms kan ik mijn eigen probleem in DP niet meer oplossen! Het maken van damproblemen gaat toch wel redelijk, na zo'n halve eeuw damstijl, en ik ken nu de Strenge Regels. En dan, met deze basale damkennis en ervaring me aan de beoordeling wagen van dertig composities gemaakt door ervaren en grote problemisten? Dat belooft niet veel goeds. Maar ja, als Arne mij dat vraagt heeft hij toch enig vertrouwen in me, dus vooruit maar. Ik heb in ieder geval genóten van de serie nieuwe brouwsels! (Volgens Arne is er opmerkelijk veel vergelijkingsmateriaal voorhanden, dus ik laat hem dat waar nodig showen.)

Hoe kijk ik naar damproblemen?

1. Hoe is zo'n compositie nou toch ontstaan?

Een voortdurende afwijking van mij. Je hebt een leeg bord, een doosje met witte en zwarte schijven erbij, maar wat moet je ermee? 't Blijft voor mij een telkens terugkerende vraag, die me in alle kunsten en wetenschappen het meest blijft boeien.

2. Hoeveel tijd is daarin gaan zitten?

Was 't een lucky (zoals Tjalling Goedemoed eens opbiechtte: in één minuut en 22 seconden stond het op 't bord!) of was het zwaar zwoegen en ploeteren (zoals Hein Wilsens in de door mij gevoerde rubriek 'Hoe ontstaat een damprobleem?' vertelde: pas na 17 jaar voltooid!)

3. De componist zal zijn best hebben gedaan?

Omdat ik het niet van een damcompositie kan aflezen neem ik het gewoon aan, ga er vanuit (zoals bij mij zelf de standaard is) dat de auteur er fors wat tijd, van uren tot maanden, ingestoken heeft om tot zijn eindresultaat te komen. Daarom vermijd ik elk ongepast woord in mijn commentaar en zal elk probleem woorden gunnen.

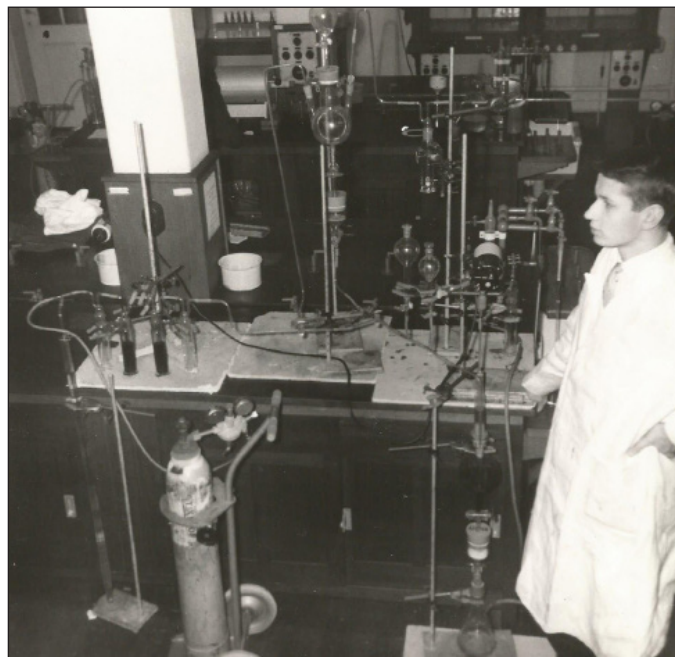
Want, wat ik zelf ook wel eens heb ondervonden, als er bij de oplossing van je probleem helemaal niets wordt opgemerkt, dan denk je: "Voor wie heb ik dat ding nou gemaakt? Zat er echt niks leuks of verrassends in?"

4. Wordt er redelijk aan de 'Scherpe [Strenge!] Regels' voldaan?

Als ik zelf een probleem heb gemaakt met een partijachtige stand, een verrassende combinatie en een scherp slot, dan voel ik mij gelukkig. Aan de andere kant kan ik genieten van fantasiestanden (ook die kunnen er esthetisch geslaagd uitzien) als die tot verrassende ontledingen leiden. Oneconomische meerslagen en verwisselbare zetten kunnen bij mij best door de beugel, want deze komen in partijen ook veelvuldig voor. 't Doel heiligt soms de middelen, zeker als er de nodige verrassing in zit.

5. Partijproblematiek mag vaker!

De afdeling *Concreet* mag meer aandacht krijgen, inclusief mooie forcings, exclusief een scherp slot! Hopelijk leidt dit tot een soort revival van de damproblematiek, waarin nu prachtige combinaties vanuit partijstanden de kunsten

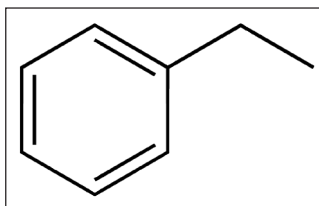
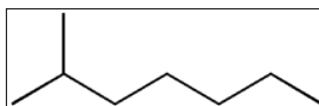

• Chemicus Tom Kieboom, destijds (1964) ook problemist

van het mooie partij- en probleemspel van het dammen dichter bij elkaar brengen! Helaas kan ikzelf niet goed genoeg dammen om mij daaraan te wagen.

6. Mooie plaatjes (momentopnamen) van begin- of tussenstanden

Als organisch chemicus kan ik genieten van mooie molecuulstructuren, zeker als die chemische structuren op het dambord lijken te verschijnen. Zo komen in het probleem van Viergever ineens twee componenten van benzine op het dambord:

En 'last but not least': de aanvangsstand van Rom's probleem bevat een bijzonder

fraaie symmetrische structuur van een bicyclisch decaan-molecuul!

7. Forse economische meerslagen!

Zoals 'oplettende lezertjes' wellicht gemerkt hebben, hou ik daarvan en ben daardoor wellicht wat bevooroordeeld in mijn commentaar. Die meerslagregel kunnen we niet missen, dat is zeker!

8. Motieven en/of eindspelen

Volgens Rob Spijkers van de MotiefMijn (verzameling van >50.000 motieven en/of eindspelen) is het nog steeds niet duidelijk waar de grens ligt tussen een eindspel en een motief. Op de website heb ik 'motief' maar simpel aangeduid als "een scherp slot of een klein eindspel". Ik moet bekennen er wat laat achtergekomen te zijn wat het belang van motieven is voor de damproblematiek. O, wat zijn die nuttig om een compositie erop te baseren én om een compositie vanuit een leuke slagcombinatie toch nog van een scherp slot te

voorzien. Hopelijk komt de MotiefMijn nog eens digitaal ter beschikking.

9. De 'verkorte' notatie

Die gebruik ik standaard voor het noteren van de oplossingen van mijn eigen problemen en probeersels. Is daarvoor een prima korte stenoachtige vorm. Maar voor het presenteren van oplossingen in *De Problemist* voor zowel problemisten als partijspelers vind ik de volledige notatie stukken beter. Ik blijf ervan overtuigd dat de verkorte notatie partijdamers zal blijven afschrikken. De probleemrubriek beschouw ik als het hart van *De Problemist*, zonder de andere rubrieken tekort te willen doen, en er mag best meer ruimte zijn voor de presentatie van de oplossingen in de volledige notatie én (her)plaatsing van de diagrammen erbij. Maar misschien heb ik als webmaster makkelijk praten: extra webpagina's kosten niks meer in tegenstelling tot een dikkere *Problemist*!

[Opmerking ADvM: met zowel alle dertig problemen opnieuw op diagram als alle oplossingen in verlengde notatie zou er per jaargang DP een fiks aantal pagina's meer nodig zijn om dit alles te presenteren, en dat terwijl het helemaal niet hoeft! Gewoon de probleemrubriek erbij pakken en je hebt een prima overzicht. En wat de notatie betreft: de lezer mag blij zijn dat we de gewone notatie gebruiken en niet de (intelligente) die Wiebe Monsma of Max Douwes gebruikte! En ik blijf het herhalen: de schakers hebben geen 'verlengde notatie', dus wij moeten als dammers niet zo lui (onnozel?) doen. De enige aanpassing waar ik wel warm voor loop is het uitschrijven van bijvoorbeeld 34-29 in plaats van 349, want dat kan verwarrend werken, zo'n 'honderdtal'. Wie het daarmee eens is roere zich, dan doen we dat, verlengen.]

● 121. **A. van der Stoep**: 304 (30) 32, 3 (35, 44) 40, 34 (30, 40) 39 (45) 50+ **45 = D50**

TK: Mooie 6x6 miniatuur met een fraaie partijachtige aanvangsstand. Achterkruipen blijft gevaarlijk! Het motief [à la MotiefMijn 3021] 20.24.30 = 40.45.D3 staat op naam van Scheijen & Van Meggelen (24.7.1966, VW Scheijen deel 18 motief 92).

● 122. **J.C. Patry**: 24, 20, 10, 50-44, 40, 39, 7 (23) 1 (28) 29 (32) 42 (20, 37) 47+ **37 = D47** Bijoplossing 13, 35, 30, 39, 7 (28) 2 (12) 19 (33) 24 (39) 30, enz. w+ (AH, HvdH, JP, JU, WK) TK: Het beoogde motief 14.19(--)=7(--)= is volgens Turbo Database 22x eerder bewerkt, van 1940-2007.

● 123. **R. Mackevicius**: 44, 14, 3, 36 (44) 40, 18 (6) 7 (11, 40) 11 (45) 50. **45 = D50**

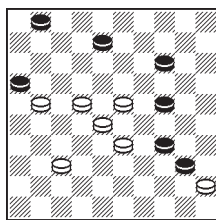
TK: De fantasiestand vind ik geen enkel probleem, wel die wat domme laatste zet van zwart: 38-42 i.p.v. 35-40 geeft simpele winst voor zwart. De afwikkeling, daarentegen, is best leuk.

ADvM: De motiefstand werd eerder bewerkt door Nikolaj Boreiko, in *Molodezh Azerbajjana* 15.12.1983; zie 123a: 29, 3, 36. Ook toen deed schijf 1 niet echt mee.

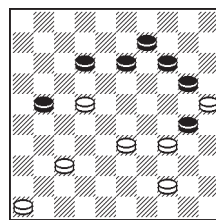
● 124. **A. Wuijtenburg**: 37, 12, 5 (40A) 37 (44) 40 **J.J.H. Mertens**: 42 (38) 32 (40) 33 (45) 6 (31) 27, 50+ **45 = D50** A (39) 34 (33) 10Z (38) [(40) 29, 34+] 15+ Z 32 (31) 29, 49 (36) 450, 19+ TK: Voldoet die eerste zet aan de SR, 2x2-slag zonder 1-slag? Wie dat niet vindt moet zich gauw soepeler opstellen! Het aparte hier is: als wit te gretig direct 18-12 speelt, dan komt-ie bedrogen uit (remise). Daarom is die 2x2 slagkeuze voor zwart juist essentieel.

● 125. **C.F. van Limpt**: 32, 317, 7, 18, 10 (37A) 3, 26 (10) 37, 37. **naturel 37** A (5) 3 (41) 37+. TK: Leerzaam demonstratiemateriaal voor partijspelers, want zelfs als je (als zwartspeler) met zekerheid naar dam gaat kan dat je nog lelijk opbreken. ADvM:

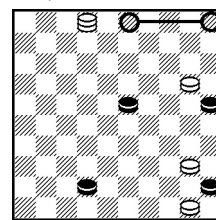
123a. N. Boreiko

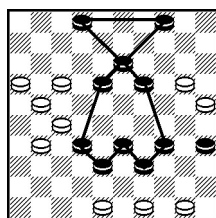
125a. G.W. Zonneveld

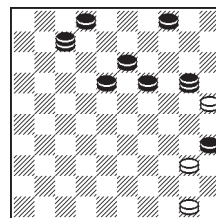
128/129M z.a.z.

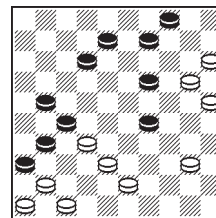
131. A. Rom

131M. 25x1

132a. V. Bulat

Het is geen wonder dat zo'n aanlokkelijk slot eerder is bewerkt. Ger Zonneveld deed het al in *De Humorist* 27 maart 1941 (125a): 17, 10 (41) 4, 26. Sijbrand van Eijk deed het in 1994 (30x50) en 1997 (29x49) met 21-17x10 en plaatste de zwarte schijf dus op veld 12.

● 126. **M. Sabater**: 20, 30, 23 (29) 21, 43, 44, 1 **A. van der Stoep**: (16A) 6 (171) 44 (27) 49 (21) 372, 16 (40) 11 (45) 50. A (22) 6 (17) 32 (40) 28, 35.

TK: Een serie weggevertjes om de gewenste winstpositie (eindspel van ami Arie) op het bord te krijgen mag best.

● 127. **J. de Wit**: 44, 22, 19, 10, 4, 2 **Timoneda 1547** TK: Bij Jaap bestaat er nooit twijfel, dat is een Timmie (zie zijn bijdrage aan de rubriek "Hoe ontstaat een damprobleem?" in *De Problemist* december 2013: 99%). Dat wit een schijf meer heeft in de aanvangsstand betekent dat er heel wat 'wit' geofferd gaat

worden. Mooie 3x3x4-slag die schijf 23 de kans biedt tot dam te promoveren. Daar houd ik wel van!

● 128. **A.D. van Mourik**: 27, 33 (48) 43, 2 (14) 19, 9, 44+ **14 = 44** Schijnoplossing: 27, 38, 39, 33, 2, en met wit aan zet is deze 4 om 1 + dam remise. TK:

Hoopte zwart met zijn laatste zet dat wit 20-15 zou spelen, om toe te kunnen slaan met 28-33? Wat blijft die witte schijf lekker lang staan op veld 20. Naast de tussenkruip van de witte dam naar veld 19, indien zwart eerst 25x14 slaat (met scherpe winst), is er ook nog een tussenkruip naar veld 30, mocht zwart eerst 45x34 slaan (en wit wint ook dik). Om beide varianten scherp te krijgen moeten we de kwantummechanica erbij halen, die het toelaat dat de zwarte schijf op de baseline tegelijkertijd op de velden 3 en 5 kan staan, zie 128/129M.

● 129. **A.D. van Mourik**: 27, 33 (48) 43, 2 (34) 30, 10, 44+ **14 = 44** TK: Met zijn tweelingbroer 128 zien wij de onzekerheidsrelatie van Heisenberg uit 1927 op het dambord, met die BP3->BP5. Hier is de situatie, hierboven geschetst bij 128, precies gedraaid. Je zou er scheel van worden, het bekijken van 128/129M!

● 130. **A. Rom**: 21, 12, 5, 49, 11, 37+ **17 = 37** TK: Een lekkere stevige beginstand met een mooi begin, zo'n 1x2x3x3-slag. Is mijn puur subjectieve mening, daar hou ik gewoon

● Kees en Rini van Limpt (2009)

van. Ook hier blijft een witte schijf, nu op veld 39, zo mooi lang hangen. Met op het eind eenzelfde soort lot voor de zwarte schijf op veld 41, die zo driftig lonkt om dam te worden.

● 131. **A. Rom:** 483, 161, 43, 40, 14, 1, 39 (7, 13) 33+ **13 = 33** TK: Bijzondere hoogsymmetrische stand van de zwarte schijven in het centrum, waarlijk een schilderijtje; zie dia 131. De witte trits op de baseline duidt op enkele zwarte dammen in het spel. Dat wordt bewaarheid, met een prachtige slag van wit over twee dammen op aparte plekken (zie 131M). Zie ze daar maar eens, èn op tijd te krijgen! ADvM: De slag 25x1 over de dammen 20 en 7 is nooit eerder toegepast. Maar vergelijk eens met DP oktober 2015 p.155 nr.6. Tjalling Goedemoed sprak van een verrassend nieuw slagidee. Nog verrassender is dus dat hij daar stomtoevallig in hetzelfde nummer van DP mee aankomt als Alexander Rom! Weliswaar over één dam (20), maar vanuit een voor partijspelers vriendelijker uitvoering.

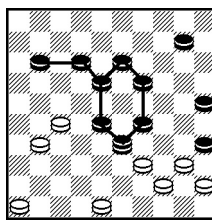
● 132. **C.J. Jurriëns:** 22 (18x27) 472, 383, 2, 34, 49 (24) 30, 450, 7, 42/43+ **12 = 42/43** 42/43 aangegeven. (AH, BD, GB, JP, KK, LdR) TK: Chris is door de KvD website weer aan het componeren geslagen: "Bravo!" zegt de webmaster. Best een mooie partijachtige

beginstand, een slagforcing, een 2x2x3-slag en een stil zetje dat nodig is om met beleid de zwarte dam te vangen. SR-puristen vinden de enkele oppositie niet scherp; ik vind dat flauwekul. ADvM: Met die mooie zet 38-33 (47x35) zijn in het verleden ook leuke resultaten behaald. Check in de database Debuiche 1958 (45x5x3! –maar geen mooie stand en onscherp), Lente 1989 en Uvarov 2002. Maar op diagram een publieksvriendelijke stelling van Vadim Bulat, uit het eerste van de driedelige serie *300 Komposities* (Vadim Bulat & Theo Berends 1990) p.30 nr. 140 (1986): 42, 33, 2, 14, 24 (8) 17, 41+. Bulat heb ik lange tijd een overschatte problemist gevonden. Inmiddels begrijp ik wel waarom hij bij partijspelers populair is: bekende ideeën gegoten in partijachtige standen, ook al ontbreekt het vaak aan de echte brillie. Maar zoals bekend gaat het partijspelers vaak meer om de vorm dan om de inhoud!

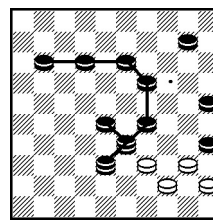
● 133. **P. Kuijper:** 34, 45, 18 (22) 18, 40, 10 (11, 9, 17, 38) 32, 5+ **36 = D5** TK: Mooi probleem waarin zwart eens een keer het nodige initiatief mag nemen na de 50x10-slag van wit. Het lijkt wel of in het eindspel zwart de zaken naar zijn hand weet te zetten, maar hij komt bedrogen uit.

● 134. **J. Viergever (+):** 27, 282, 31, 31, 22, 41, 42, 394, 5, 6 (30) 40 (35) 34 (40) **D50 =**

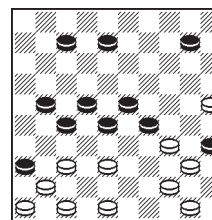
134M1. 27-22

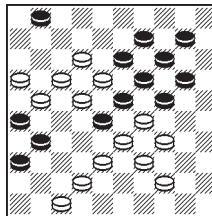
134M2. 39-34

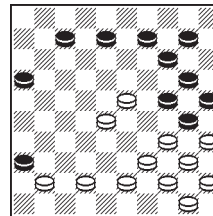
134a. P. v.d. Kwartel

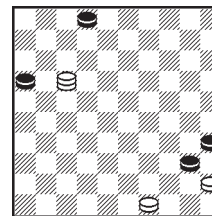
136a. TK & LdR

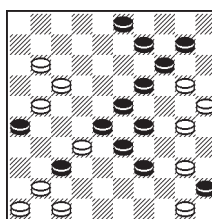
136b. F. de Vries

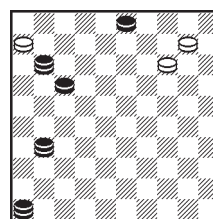
137M. z.a.z.

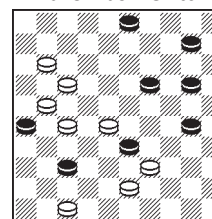
142X.

142M. 10-5

142a. S. Yushkevitch

45.D6

TK: Als chemicus heb ik extra kunnen genieten van deze creatie. Na zwarts damslag 47x33 is er ineens in het centrum een pracht van een zwarte zesring met een staartje gevormd (dia 134M1), waarin ik direct het ethylbenzeen-molecuul herken. Hierin is de zwarte dam geen C-12 koolstofatoom, maar een zwaardere zogenaamde isotoop C-13, die zo'n 1% in de natuur voorkomt. En dan dia 134M2: wit heeft het ethylbenzeen van dia 134M1 weten om te zetten in 2-methylheptaan, het slangachtig molecuul in het centrum van het bord dat ontstaan is na zwarts tweede damslag 47x38. Het klassieke slotmotief 25(50)=45(6) voldoet aan de mooie MotiefMijn-code 1111, 1 dam plus 1 schijf tegen 1 dam plus 1 schijf. Mooi probleem van deze grootmeester, van beginstand tot het eindmotief, met de nodige verrassingen ertussen. ADvM: Het aantal reeds bekende composities met die zwarte dammen op 33 en 38, èn een slag (33x50) is beperkt. De oudste in de database is van Joop Picard (bron en jaar

onbekend). Een fraaiere van Piet van der Kwartel, uit DP oktober 1990, op dia 134a: 472, 372, 31 (33) 20, 41, 42, 45, 15, 4, 49+.

● 135. **A.P.G. Kieboom & L. de Rooij:** 340, 30, 33, 4, 2 (171, 7, 7) 21 (12) 17, 41+ **21 = 41** TK: Een samenwerking tussen een ruim 6- en 60-jarige damproblemist (in damproblemist-ervaringsjaren), met als hart een mooie serie economische meerslagen. Ik kon het slot niet scherp krijgen, Leen wel.

● 136. **L. de Rooij & A.P.G. Kieboom:** 41, 30, 45, 33, 7, 40, 2, 20 (37) 47+ **37 = D47** Positionele bijoplossing via: 7 (23xA) 18 (37, 37) 182 (371) 7, 8, 2 (25, 46) 2-11 (24, 46-19) 45 (31B) 17 (18) 26 (250) 48 (193, 32) 11 en winst door tweede dam en kwetsbare zwarte schijven. A (1x) 7 (37) 31, 22 (42) 38, 32 (29, 37) 2 (149) 12 (15) 127 (18) 35 (41) 1 enz. w+ B (15) 2 (46) 5 (9-14) 19 (14) 24 en zwart kan wel een schijf terugwinnen maar na het damhalen met 16 staat wit er nog steeds 2 voor. (FT) TK: Tweeling met 135, waarbij Leen een flinke fantasierijke verbouwing heeft gespeeld. Naast de serie economische

meerslagen is het langdurig blijven hangen van de witte schijf op veld 30 best bijzonder. Mijn bijdrage betrof het verzinnen van een scherp slot van zijn bouwwerk. Beide problemen zijn voorbeelden van het nut van samenwerken, dat prima kan via e-mail, Facebook en website. Leen is daar heel actief in! ADvM: Tom vergeet te vermelden dat er nog een 'derde helft' was, namelijk die op diagram 136a. Het enige verschil met 136: schijf 50 is verhuisd naar veld 44. Dat heeft wel degelijk consequenties voor de ontleding: 30! (nu eerst zo), 41, 33, 7, 40 enz. Je zou kunnen zeggen dat de theorie van Heisenberg (zie probleem 128/129) hier al in de beginstand van kracht is! Overigens is het idee (x29) x33x niet nieuw. Al in de Kringcirculaire van 19 oktober 1943 –DP avant la lettre– kwam Koos Teuns met de finesse (47x29) 39-33 (48x50) 35-30 (24x44) 33x4, om te eindigen in 4.44.D50 = 14.45.49. Hij deed het met een 14x12, waar latere bewerkers wel standevenwicht aanbrachten (check database). Op diagram zet ik echter wederom een "partijstand", namelijk een inzending voor het Suiker Concours 1976, van ene F. de Vries, zie 136b: 438, 393, 19, 30, 33, 11, 48+ Wit heeft niet eens een dam nodig om het karwei te klaren!

- 137. **T. Smedinga**: 483, 21, 22, 42, 11, 4, 17 (21) 26 (44, 44) 40, 12 (8, 40) 17 (45) 50. **45 = D50** Variatie op het afspel dat Tjipke eerder meermaals bewerkte. TK: Vakwerk van deze ervaren problemist: een bijzondere 'mijl-op-zeven'-reis van de zwarte schijf van veld 17 naar veld 19, tussendoor even tot dam gepromoveerd. Het eindspel (of is een motief?) mag er ook wezen.
- 138. **A. Vermeulen**: 31, 493, 8 (2x22A) 18, 42, 11, 7 (12) 33, 5 [bekend?] (40) 1 (45) 20 (50) 204+ A (24x22) 3, 42 en wit gaat winnen. Als de zwarte dam zet valt schijf

30, met duidelijke overmacht (ook vanwege de kwetsbare positie van 14 en 19). En zelfs de volgende variant kan wit niet deren: (23) 47 (28) 41! (33) 5 (8, 34, 46) 11! [42? (40) 13) =] (13) 7, 1+. De crux bij dit probleem is dat wit op de tweede zet 493 moet spelen, zodat na 8 de A-variant kan volgen. Als wit op de tweede zet 8? speelt dan heeft hij na (24x22) geen combinatie/rondslag beschikbaar en volgt verlies. TK: Is de componist begonnen of geëindigd met het motief [3021: 12.24.35 = 6.33.D5]?

- 139. **A. Fomin**: 10, 41, 5, 25, 7, 34 (6) 7 (11, 40) 11 (45) 50. **45 = D50**

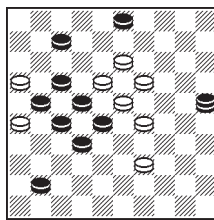
- 140. **A. Fomin**: 10, 7, 41, 5, 25, 12 (6) 7 (11, 40) 11 (45) 50. **45 = D50**

TK: Knap, ondanks de fantasiestand van deze miniaturen, wat er met weinig schijven bereikt kan worden. De vangst van beide zwarte dammen, na (46x10/14) gevolgd door 5x25 is de originele climax in beide composities. Mooi subtiel verschil tussen beide, hoe de zwarte dam 49 netjes op veld 30 gebracht wordt. ADvM: Vergelijk met probleem 123: nu vervult schijf 1 wel een functie!

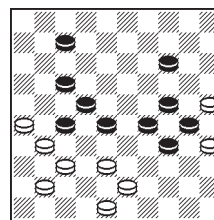
- 141. **N. Doubovy**: 44, 28, 33 (46A) 7 (24) 2 (5) 38, 9, 46+ **D5 = D46** A (5) 7 (24) 2, 38B, 9, 5+ **D46 = D5** B Of direct 37, 28/50+ TK: Originele creatie met een dubbel slot in het lange-lijn motief: zowel 46/5 als 5/46, afhankelijk hoe de zwarte dam slaat. Is in zekere zin een ander voorbeeld van de onzekerheidsrelatie van Heisenberg. Verder: de witte dam moet de ene keer de zwarte rotonde linksom slaan, de andere keer rechtsom!

- 142. **J. de Heer**: 42, 37, 6, 44, 10, 14, 41, 5, 8, 8. ADvM: De inleidende ruil 20-15 (45x34) 15x24 (29x20) werd niet afgedrukt omdat wit dan over zetverwisseling beschikt, door eerst 42, 37 te spelen. Eigenlijk verdient die extra inleiding toch wel een diagram bij de ontleding; de stand knapt

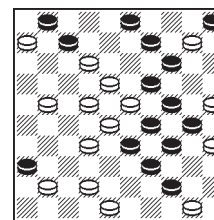
144M. z.a.z.

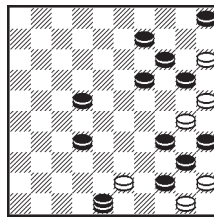
146a. D. de Ruiter

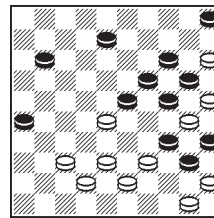
146b. B. Morkus

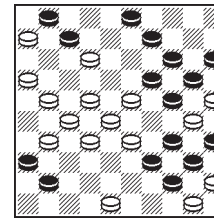
147M. 15x4

147a. J. Viergever

147b. S. A. Perepelkin

ervan op. Zie 142X. TK: Vanuit deze fantasiestand verschijnen maar liefst drie zwarte dammen tegelijkertijd op het bord (142M). Aan het eind moet de laatste overgebleven zwarte dam (voor de tweede keer!) tegen de witte schijf 6 aan blijven hangen, nu omdat wit zijn dam opoffert aan de zwarte schijf 3. Puur genieten! ADvM: Met maar één dam is het een (mooi) eitje, zie 142a van Serge Yushkevitch (*Iskra Nadii* 3.1995): 42, 6, 34, 5, 8, 8.

- 143. **H.J.N. Simons**: 8, 439, 7, 482Z, 41, 2, 30, 3, 17, 44, 44+ **14 = 44** Volgens de computer leiden de voortzettingen 1 of 9-4 of 10-4 ook (positioneel) tot winst. Z-variant(en) aangegeven. (AH, FT, GB) Door de heren Teer en Hlasny werden meerdere bijoplossingen aangegeven. Ik volsta met één: 41 (46A) 8, 439, 7, 29, 10-4, 17 en het dammeneindspel gaat wit winnen. A (47) 10-4, 439, 36, 8, 30, 43, 33+ (AH, AS, FT, JU, LdR) TK: Alweer drie zwarte dammen, nu op een wat 'ruwe' manier naast elkaar tegen de muur geplaatst op de witte baseline, gevolgd door een flitsende opruiming.

- 144. **W. Schoute**: 42, 34, 40, 39 (48A) 9, 4, 37, 36 (8) 21 (12) 17, 31+ **21 = 31** A (43) 8, 2, 8, 49 (17) 43 (22) 21 (28) 38+. TK: Apart in dit probleem is hoe de witte schijf 13 naar dam weet te lopen, naar zowel veld 2 als veld 4, afhankelijk van de slagkeuze (x43 of x48) van de zwarte dam

in moment 144M. En dat de witte dam vanaf beide velden met fraaie offerslagen zwart op de knieën krijgt.

- 145. **A.J. de Jong**: 43, 32, 42, 9, 2, 5, 26 (41) 39 (46/47) 37/42, 39. **naturel 39** TK: Een typische geoliede AJD-machine: eerst de juiste aanknoppen zien te vinden. In dit geval achtereenvolgens 49-43 en 38-32, waarna de slagcombinaties verlopen volgens de automatische piloot. Dit mooie genre heb ik zelf nog niet goed onder de knie. Zie verder ook probleem 150.

- 146. **R. Mackevicius**: 17, 43, 44, 13, 41, 1, 39, 20, 24, 14 (20) 25+ **5 = 25** TK: De zwarte formatie wordt kundig ontrafeld, met als climax die mooie Turkse 4x5-slag van de witte dam: 1x20. Moest gelijk weer terugdenken aan mijn tienerprobleem in de Showroom van de KvD website, met een Turkse 3x4-slag van de zwarte dam (*De Tijd* 11.1966). ADvM: In de rubriektekst stond: "... strompelt de Litouwer mijlenver achter twee topkoks aan." Daarmee bedoelde ik het beheerste werk van De Ruiter (*Het Damspel* 9.2001) op diagram 146a: 21, 1, 42, 32, 39, 20, 24, 14+. En het grandioos fantastische van Morkus (*Ligue des Nations* 2008), op diagram 146b: 427, 8, 43, 50x39, 2, 7!! 17, 1, 20, 24, 14+ Dat is achtereenvolgens glimlachen en kwijlen.

- 147. **S.A. Perepelkin**: 7, 1,

28, 228, 29, 4 (39A) 49, 43, 10, 34, 34+ **14** = **34** A (24) 10 (14)

38 (34) 43, 34, 34+. TK: De tovenaar op het dambord gaat weer lekker tekeer met twee varianten én de nodige chaos met wit aan zet: 147M. Soms denk ik dat hij zijn doosje met damschijven omkeert boven het dambord en weer een compositie heeft. Of heeft hij stiekem een damcompositieprogramma op de pc? Ik vind hem telkens jaloersmakend goed. ADvM: Perepelkin is vooral een meester in het (onbewust) uitbouwen van systemen die al door andere grote problemisten zijn beproefd. De eindredactie van de *Amersfoortse Courant* zal bijvoorbeeld niet hebben geweten dat in haar krant van 25 mei 1983 het volgende kunstwerk (147a) van een Keistedeling werd vertoond: 31, 383, 29, 2 (39) 49, 43, 10, 34, 34+ A (24) 10 (14) 38 (34) 43, 34, 34+. Het enige wat de Rus toevoegt, geen geringe prestatie, is een tweede damschiuffoffer. Alleen jammer van die geforceerde beginstand... Overigens is het aantal bewerkingen met een zwarte *schijf* op veld 39 opmerkelijk laag. Met schijf 5 op veld 15 kwam de auteur er zelf mee voor de dag in de probleemrubriek van augustus 2010, zie dia 147b: 8, 11, 29, 24, 4, 7, 18! 1, 30, 43, 10, 34, 34+.

● 148. **O. Dijkstra**: 383 (22) 38, 349, 18, 21, 34, 4 (28) 17 (32A) 12 (8, 38, 42) 41, 48 **42.D47** = **D4.D48** A (8) 10 (32) 37 (41) 14! 37 enz. w+. Meerdere inzenders speelden na (28) 15? In plaats van het benodigde 17! Het logische vervolg is (25) en dan lukt het wit niet om zwart er van te weerhouden de damlijn te bereiken, met remise tot gevolg. TK: Zoals we in DP oktober 2015 hebben kunnen lezen in de rubriek "Hoe ontstaat een damprobleem?" voldoet ook deze fraaie compositie aan de vijf ingrediënten van Dijkstra: partijstand, forcing, combinatie, eindspel, scherp slot. Partijspelers én problemisten zullen hier zeker weer van hebben genoten.

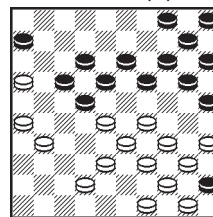
● 149. **L. Tévan** (arr. A.D. van Mourik): 350 (9) 283ZY, 294, 32, 11, 29, 317, 22 [149M] 21, 17 en wit wint gemakkelijk. Er zijn twee positionele winsten mogelijk: Z 294, 24, 28 en bijvoorbeeld nog (11, 1) 27 (183) 32 (29) 33 (140) 271 (204) 12, 21 (20) 17 (104) 22 (204) 339, 11 (10) 117 (6) 1 enz. W+ En Y 304, 293, 35, 28 zal ook wel werken. Z- of Y-variant aangegeven. (AH, FT, JP, LdR) TK: Voer voor partijspelers, die, als ze ervan willen eten, toch ook enthousiast moeten worden om zelf te gaan componeren. Mooi sloopwerk van de ogenschijnlijk robuuste zwarte stelling, tot een behapbaar brok. Dat de afdeling

concreet moge groeien! ADvM: Zonder de dwangzet 35-30 (4-9) en de schijven 5 en 44 (en schijf 26 op veld 27) gepubliceerd in *De Maasbode* 9 januari 1937. "Uit *Denksport*", dus vermoedelijk al in 1936 gepubliceerd, en dan mogelijk weer overgenomen uit een Franse bron? Het beroemde kaatsprobleem van Gortmans (*Damwereld* januari 1939) op dia 149b: 33, 44, 39, 38, 27, 22, 21, 17+, was gebaseerd op de verre voorganger van Willem Stroo (HD 10.1916) op dia 149a: 11, 393, 43, 372, 39, 317, 22, 21, 8+. Maar Gortmans was dus niet de eerste die het thema op diagram 149M verhuilde. Tévan was vermoedelijk de enige die 34x32 in zijn voorbereiding verwerkte. Het valt helaas niet mee er een ideale partijstelling van te maken.

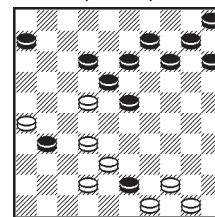
● 150. **A.A.M. Ottink**: 272/34, 42, 32, 42, 9, 2, 10/5 enz. W+. Zetverwisseling bij de eerste twee zetten aangegeven. (AH, BD, JP, LdR) TK: "t Is de combinatie die 't 'm doet" roep ik hierbij uit, en wat voor een combinatie! Elke dammer zou dit dolgraag willen uitvoeren in de partij. ADvM: Vergelijk eens met nummer 145. Zowel De Jong als Ottink kwam op het idee van (de gestripte) dia 145/150M. Bij de uitwerking prefereert de één scherppte, de ander een compacte beginstand. Maar beide auteurs zijn schatplichtig aan Harm Winter (1897-1981), zie diagram 145/150a uit *De Nieuwste Damproblemen* (W. Hoekstra 1935) p.32 nr.93: 32, 23, 12, 9, 2, 5/39/43/48 enz. Geen zwarte dam, wel het effect! De eerste twee zetten brachten mij op het idee Tom Kieboom als gastspreker te vragen.

Er werd door de oplossers wisselend gedacht over de oktoberserie. De een vond hem goed te doen, de ander vond hem pittig. Lastig waren in ieder geval de 'Concreet' problemen. Zij zorgden voor de meeste puntenaftrek. Bij opgave 148 van Oege Dijkstra werd de oplossing niet gevonden of men ging in de fout in het afspel; bij opgave 149 van Louis Tévan (arr. Van Mourik) wist men de oplossing niet te doorgronden; dit gold ook voor opgave 150 van Alfons Ottink; bij opgave 138 van Alain Vermeulen ook geen oplossing, of een foutieve oplossing; opgave 144 van Willem Schoute werd ook niet altijd tot een goed einde gebracht, mogelijk werd dit veroorzaakt doordat er, afhankelijk van de zwarte damslag naar (43) of (48), een ander pad moest worden bewandeld om tot winst te komen; als laatste struikelblok opgave 126 van Michel Sabater: men vond de oplossing niet of ging iets te frivol te werk in het afspel, wat tot puntverlies leidde. Opgave 130 en 131, beide van

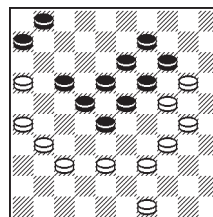
149. L. Tévan (A)

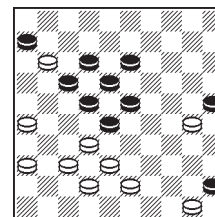
149M. (22x31)

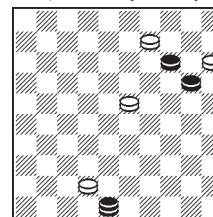
149a. W. Stroo

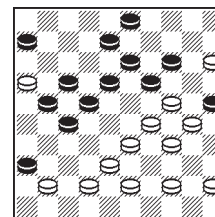
149b. G.L. Gortmans

145/150M. (48x19)

150a. H.N.J. Winter

Ladderstand bijgewerkt t/m okt. 2015

A. Hlasny	AH	532 + 66 = 598
A. Spijkstra	AS	540 + 57 = 597
L. Haan		541 + 44 = 585
H. Bruijn		477 + 44 = 521
P. van den Berg		434 + 60 = 494
G. Post		432 + 29 = 461
H. v.d. Heijden	HvdH	395 + 59 = 454
J. Plat	JP	389 + 64 = 453
J. Uijterlinde	JU	296 + 62 = 358
K. Kuiper	KK	312 + 44 = 356
D. van der Stelt		301 + 43 = 344
W. Krikke	WK	311 + 33 = 344
C. Draijer		281 + 54 = 335
B. Smeenk		241 + 60 = 301
S. Betten		285 + 0 = 285
J. Kroeze		252 + 26 = 278
T. van Bokhoven		276 + 0 = 276
G. Benning	GB	182 + 62 = 244
F. Schermer		175 + 60 = 235
A. Pruijs		178 + 45 = 223
G. van Os		163 + 50 = 213
J. Bulstra		152 + 43 = 195
L. de Rooij	LdR	128 + 64 = 192
B. Dijkers	BD	124 + 62 = 186
R. Winkel		98 + 57 = 155
T. Stam		58 + 59 = 117
G. van Mastrigt		57 + 59 = 116
D. van der Sluis		45 + 44 = 89
F. Teer	FT	0 + 67 = 67
L. van der Meij		0 + 56 = 56

De Ladderstand na oktober 2015

Bovenaan de Ladder zien we **Adama Hlasny** uit Tyszowce (Polen) en **Auke Spijkstra** uit St-Annaparochie. Beiden gefeliciteerd met de behaalde prijs.

Dam-problemen

De drie E's

De E van Economie

"Geo van Dam zou schijf 23 weglaten" zo schreef Sergei Yushkevitch mij naar aanleiding van het probleem op diagram 1. "Hij vindt zoiets in strijd met de economie". Nu zal iedereen die indertijd het artikel van Arie van der Stoep over Geo van Dam heeft gelezen, het met mij eens zijn dat Van Dam om verschillende redenen niet de meest geschikte persoon is om als leidsman te dienen. Maar problemen maken kon hij wel. Voor zover ik het kan beoordelen was Geo van Dam geen S.R.-drammer en over het begrip economie kan men in dit geval van mening verschillen. We zouden hoogstens kun-

Vervolg Oplossingen probleemrubriek oktober 2015

Alexander Rom, werden het vaakst genoemd als mooiste van de serie.

Reacties

Draijer: "Mooie problemen in deze Attentie serie. De fraaiste vind ik nr. 136 van Leen de Rooij & Tom Kieboom, alles draait om de zet 50-45 van wit. Prachtig! In de Bereik serie vind ik nr. 144 van Willem Schoute er bovenuit steken. Met de drie problemen uit de Concreet serie heb ik meer moeite gehad dan met alle andere problemen samen. De mooiste vond ik nr. 148 van Oege Dijkstra". Van der Sluis: "De nummers 127 (de Wit), 130 (Rom), 131 (Rom) zijn met 147 (Perepelkin) wel heel bijzonder. Verschillende 'kleintjes' delen eveneens in mijn bewondering." Dijkers: "Een mooie serie, waarvan de meeste opgaven niet al te moeilijk waren. Met een drietal problemen had ik toch wel enige moeite. Bij opgave 133 (Kuijper) heb ik de zwart zet (7-11) lang over het hoofd gezien. Het eindspel van opgave 148 (Dijkstra) ging ook niet van een leien dakje. Voor de winst moet wit toch echt met schijf 21 aan de wandel. Bij het arrangement van Tévan's probleem (opgave 149) verkeek ik mij op het 'watervalidee', terwijl ik de voorafgaande combinatie tot 11! wel gevonden had. Ik ben zeer gecharmeerd van opgave 132 (Jurriëns). Jammer dat het slot op twee manieren wint." Uijterlinde: "Een hele leuke serie om op te lossen. De twee opgaven van Alexander Rom (130 en 131) vond ik heel mooi. Maar ook opgave 145 van Ardjan de Jong mocht er zijn." ■

nen zeggen dat schijf 23 niet nodig is voor de oplossing en dat het dus een figurant is. Sergei heeft hem bijgeplaatst voor het effect en voor het evenwicht. Dat zijn nog twee andere e's die ik hier verder niet zal bespreken.

Oplossing **nummer 1**: 20 (46A) 44 (19B) 43, 24 (5-10) 35, 5. A. (41) 44 (19) 43, 35, 46. B. (24) 43, 4, 15.

De E van esthetiek

Arie van der Stoep is de man van de fitnesses. Hij wil verrassing paren aan schoonheid. Wie de oplossing van diagram 2 naspeelt, zal verbaasd zijn over de prachtige vondst 9! Dat is een moment van opperste verbazing. Het is zo'n mooie zet dat ik de term schoonheid graag een keer vervang door het deftiger 'esthetiek'.

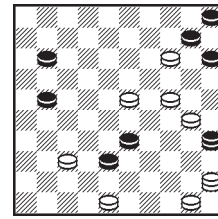
Oplossing **nummer 2**: 11- als zwart positioneel wil overleven, dan moet hij nu wel kiezen voor slaan naar (22) in verband met de komende tegenactie, die echter ook geen redding biedt. Wel moet wit er rekening mee houden dat hij na (18) 2 (182) 24 (44) niet te snel 15 moet spelen, want dan maakt zwart remise door (9, 35)=. Eerst 38 wint wel. We gaan terug naar (22) 2. Zwart moet zijn heil zoeken in een tegenactie, dus hij speelt (28) 19 (37). Nu doet wit eerst 41 en vervolgens deelt hij de mokerslag 9!! uit. Na (14-keus) 5 (3 of 25x14) 19 rest zwart nog slechts (21) 5, 16.

Terwijl economie gaat over de manier waarop men in de maatschappij zo effectief mogelijk met de (schaarse) middelen omspringt, werd de term in de damproblematiek gebruikt voor de manier waarop de middelen (stukken) zo mooi mogelijk werden uitgegeven. Dat dit leidde tot merkwaardige opvattingen kunnen we laten zien aan de hand van de oplossing van **nummer 3**. Wit speelt 17. "Halt", zouden vroeger de scherpslijpers roepen, "dat is niet goed, dat is oneconomisch. Er ontbreekt een tweeslag". Dat is baarljke nonsens, want zwart staat na de eerste zet liefst op drie manieren op slag en dat geeft toch een aardig effect. De rest van de oplossing mag er ook zijn: 10, 13, 38. Dit moment lijkt me lastig te bewerken (46) 41, 38.

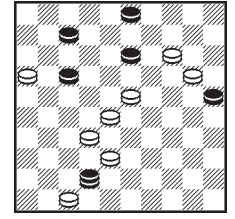
De E van emotie

Kunst heeft alles te maken met emotie en ook in de (klein)kunst die de damproblematiek biedt, komen momenten voor die je graag nog lang zou willen koesteren. Zo'n moment ontstaat in het vierde diagram na 428, 16x9 (zie dia 4b). De langelijnoeders op 5 en 46 staan klaar om hun slag te slaan, maar wit is ze te slim af. Na (5x3) 14 komt er een nieuw moment van

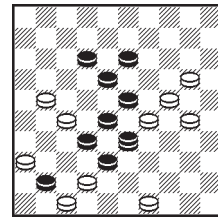
1. S. Yushkevitch

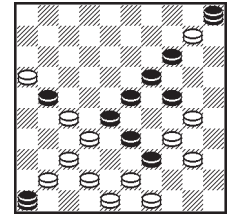
2. A. van der Stoep

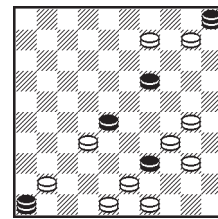
3. A. Geurts

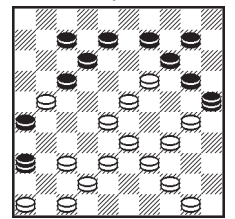
4. A. van Mourik

4b.

5. P. Garlopeau

emotie: (46x44)

40 en dan komt er weer een moment waarop de liefhebber zou kunnen 'huppelen van zielenvreugd' (30) 35 (25) 24 (14) 20, 39, 39.

Bij Pierre Garlopeau is de esthetiek vaak te vinden in het uiterlijk. Hoewel hij steeds op zoek is naar een maximum van effect, streeft hij ook zoveel mogelijk naar een fraai plaatje. De oplossing van **nummer 5** verloopt als volgt: 471, 22, 32, 339, 18, 41, 31. Tegen dit moment mag men wel zijn bedenkingen hebben. Economieregels mogen weliswaar grotendeels hebben afgedaan, maar schijven weggeven zonder een ordentelijke meerslag, blijft toch bedenkelijk, 44. Hier geldt min of meer hetzelfde, al is een tweegever veel minder choquerend als een drie- of meergever. Nu het hoogtepunt: 383! deze zet is vaker vertoont, maar blijft toch verrassend, 33 met een molenwiekslag. Wie daartegen in het huidig tijdsgewricht nog bezwaar maakt, heeft een klap gehad van de mallemolen.

Ook mijn eigen **nummer 6** riep bij mij gevoelens van trots (en dus emotie) op. Na de meerslag met 29, 37 krijgt wit de tijd om met 7, 16 stiekem naar veld 16 te glijpen. Inmiddels komen de schijven 42 en 33 geruisloos op hun plaats. Dan gaat het verder met 29, 182, 8, 10, 3, 17, 7, 21.

'Herinneringen voor de toekomst'

Het concours dat in 1938 werd uitgeschreven door l'Éclaireur du Soir' week op diverse punten sterk af van de voorgangers. Zo was de wedstrijd uitsluitend toegankelijk voor dammers die een abonnement hadden op de damrubriek in deze krant (dat kon toen kennelijk). Voorts mochten de deelnemers slechts één probleem insturen en werden fantasieproblemen niet op prijs gesteld. Maar de meest ingrijpende wijziging was ongetwijfeld dat de jurering in handen werd gelegd van oplosers die in hun werk geacht werden vooral te letten op de aanvangstelling, finesse en de moeilijkheidsgraad. Céron komt tot de conclusie dat de juryleden wel heel erg de moeilijkheidsgraad voorop hebben gesteld ten nadele van de twee andere criteria. Larocque mag zich hiervan het grootste slachtoffer noemen. Zijn bloedstollend mooie probleem kwam niet verder dan een zevende plaats. Het had een dikverdiende eerste plaats moeten zijn. Ook in het grijze verleden was de jurering dus al een heikel punt... (HW)

dekvd.net

Dekvd.net wil graag groeien. Alles wat u kwijt wilt is dan ook van harte welkom: per e-mail aan ank.kieboom@inter.nl.net

of per post naar Stationsweg 56, 2991 CM Barendrecht. Voor een plek in de Showroom kunnen composities op dezelfde manier worden aangeboden.

Ook foto's en plaatjes zijn zeer welkom voor De Problemist en de fotogalerie van de website.

Mémoires pour servir le futur

L'ÉCLAIREUR DU SOIR

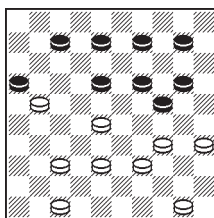
1° Concours des abonnés 1938

Si le 3e Concours fut le dernier à arborer et bénéficier du «label» international (cf. D.P/5-2015), cela ne signifia pour autant la fin de compétitions réservées aux compositeurs. En témoigne l'avis publié dans la chronique 19 du 7 Mai 1938, avis qui fait part aux abonnés de la «Chronique Damique de l'Éclaireur du Soir» de l'ouverture d'un concours qui leur serait strictement réservé. Le règlement différait en quelques points de ceux appliqués précédemment, c'est ainsi que les auteurs n'avaient droit qu'à l'envoi sous forme anonyme d'un seul problème sans dame dans la position de départ. Il n'était pas admis de compositions de type fantaisie ou se terminant par une fin de partie à explorer, la solution devant se conclure par un gain radical ne nécessitant aucune démonstration.

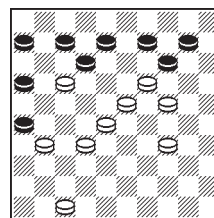
Un jury de 3 juges était chargé d'examiner les envois lesquels seraient notés sur la base 10 pour chacune des clauses suivantes: position (10), finesse (10), difficulté (10) donc 30 points au maximum. Les envois devaient parvenir à l'adresse du chroniqueur (A. Baud) avant le 18 Août 1938. Les parutions, par ordre d'arrivée, commenceraient le 3 Septembre et continueraient jusqu'à épuisement.

Un addenda figurant dans la chronique 22 du 21 Mai 1938 levait l'identité des membres du jury. Le choix constituait une innovation car c'est non à trois compositeurs mais à trois «solutionnistes» éprouvés qu'étaient confiés la mission délicate d'évaluer les problèmes. Messieurs J. Rey, G. Foucault et J. Ramat respectivement vainqueurs des trois concours de solutions précédents acceptaient

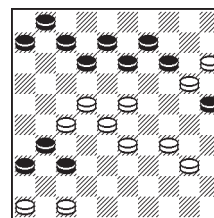
1. R. Stokes

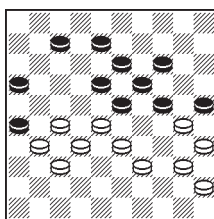
2. P. Laurens

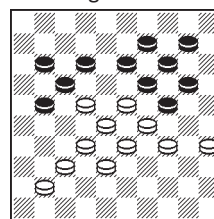
3. B. Cabanes

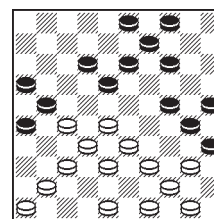
4. H. Lamiralle

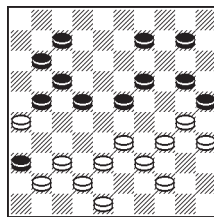
5. L. Maglione

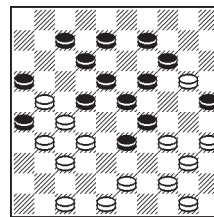
6. L. Piotrovski

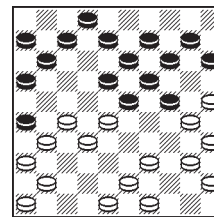
7. L. Larocque

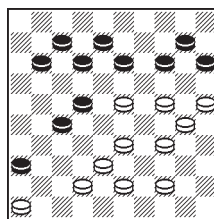
8. E. Tessandier

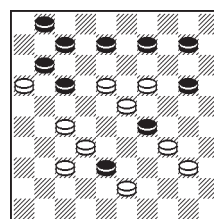
9. C. Gardelle

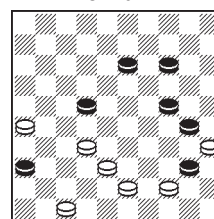
10. C. Wouters

11. M. Dumond

12. A. Polman

d'assumer cette responsabilité. La chronique 36 du 27 Août comportait outre la liste des envois reçus les dates de publication. 66 compositions provenant de France, Belgique, Canada, Haïti, Pays-Bas, servant également de supports à un concours de solutions furent enregistrées et publiées à raison de 6 par rubrique du 3 Septembre au 12 Novembre 1938. L'examen des envois subit un fâcheux contretemps en raison d'une grave maladie de J. Ramat laquelle l'obligea à cesser ses travaux. F. Damoiseau déjà juré lors d'épreuves précédentes prit sa succession. Le verdict (54 classés-12 éliminés) tant

attendu tomba le 31 Décembre 1938. Belles étrennes quelque peu anticipées pour certains et cruelles désillusions pour d'autres. R. Stokes (Canada) remporta le 1er prix de 150 frs avec 78 points sur 90 (#1). Le deuxième (100 Frs) revint à P. Laurens: 77 points (#2), le troisième (61 frs) fut attribué ex-æquo à B. Cabanes (#3), H. Lamiralle (#4), L. Maglione (#5): 74 points, le sixième 40 Frs) à L. Piotrovski: 73 points (#6), le septième (30 Frs) à L. Larocque: 71 points (#7), le huitième (25 Frs) à E. Tessandier: 70 points (#8), le neuvième (25 Frs) à C. Gardelle: 68 points (#9), le dixième décerné ex-æquo à

C. Wouters (#10), M. Dumond (#11), A. Polman (#12) tous 67 points.

Une exploration minutieuse des notations montre, s'il en est encore besoin, que lorsqu'il s'agit d'apprécier, de dégager un ordre préférentiel, de déterminer une échelle de valeur la subjectivité est toujours au rendez-vous. Selon Foucault les meilleures constructions sont celles de Maglione, Stokes et Larocque; Damoiseau/Ramat optent pour les # 4, 6, 1; pour Rey la préférence se porte sur les # 1, 2, 3. L'analyse en détail des différents critères renforce ce constat. Pour celui afférent à la position Foucault privilégie le # 5 et ensuite les 2, 1; pour Damoiseau/Ramat: # 4,v12,v6; pour Rey: # 1,v4, 5. Pour le critère finesse nous observons les mêmes disparités: Foucault:

5, 7, 1, 2; Damoiseau/Ramat: # 11, 2, 3; Rey: # 1, 2, 3. Quant à celui ressortant de la difficulté l'unanimité est ici réelle: Foucault: # 1, 2, 3, 7; Damoiseau/Ramat: # 1, 2, 3, 6; Rey: # 1, 2, 3, 8.

En conclusion, il est permis d'écrire que la difficulté a joué un rôle prépondérant dans les décisions du jury, les compositions les plus difficiles se retrouvent en tête du palmarès et à quelques exceptions près, les autres suivent dans le haut du classement. Faire chercher est en effet un des buts du problème et si les connaisseurs pensent à juste titre que la finesse d'exécution et la position enjolivent un problème et en augmentent l'intérêt, ils ne détestent pas, pour autant, peiner sur des énigmes ardues. Nous ne

terminerons pas sans signaler que le concours de solutions ne désigna son vainqueur qu'à l'issue d'un « barrage ». Mrs Dalman, Defoy, Lamiralle, Mariaud, Mélinon, Rey et Wouters terminant avec le même nombre de points furent être départagés à l'aide de la résolution d'une série spéciale. H. Lamiralle déjà lauréat d'une compétition précédente se classa premier devant L. Vilmenay et L. Dalman. (Source : Chroniques Eclairer du Soir année 1938)

- 1. E.d.S: 317/37/3-9-1938 = 350 (35) 30 (24) 23 (29) 34 (40) 33, 31, 41, 45, 1+.
- 2. E.d.S: 353/43/15-10-1938 = 20 (25AB) 11 (17*) 14 (20C) 22, 4+. A. (21) 15, 11 (17) 10+. B. (37) 41 (25a) 29, 13, 3 ou 5+. a. (21) 15 (913) 4 (24) 15+. C. (37) 5+.
- 3. E.d.S: 336/40/24-9-1938

- = 42, 21, 10, 16, 41, 228, 11, 4, 37+.
- 4. E.d.S: 371/46/5-11-1938 = 21, 404, 1, 34, 9+.
- 5. E.d.S: 324/38/10-9-1938 = 228, 18 (13) 22, 36, 18, 24+.
- 6. E.d.S: 375/47/12-11-1938 = 31, 29, 404, 40, 10, 494, 4+.
- 7. E.d.S: 318/37/3-9-1938 = 372, 27, 28, 21, 1, 6 (50) 39, 44, 44+.
- 8. E.d.S: 331/39/17-9-1938 = 482, 340, 40, 44, 26, 439, 30, 39, 21, 4, 7+.
- 9. E.d.S: 325/38/10-9-1938 = 394, 21, 41x32, 39, 20, 31, 41, 33, 1, 40x20, 4+.
- 10. E.d.S: 335/40/24-9-1938 = 18, 28 (32A) 250, 41, 37, 6, 1, 3+. A. (33) 20 (13*) 29 etc+.
- 11. E.d.S: 370/46/5-11-1938 = 28, 282, 12, 25, 5+.
- 12. E.d.S: 369/46/5-11-1938 = 21, 41, 16 (29A) 27, 20, 33+. A. (33) 27, 38 (34) 33+.

Jacques Céron

Grootsochheid van opvatting

Talent herkennen is één, het duiden *another cup of tea*. Wie anders dan de jonge Gortmans blonk er al in uit: zijn pen sprak van uitmunten in grootsochheid van opvatting. Menig debutant zou bij een zelf uitgevoerde halve Turk van trots beginnen te glimmen. Zo niet Jacob van Geemen, de vijftienjarige Amsterdamer presenteerde zichzelf brutaalweg met een dubbele!

Wie?

Een veelbelovend speler van het Verenigd Amsterdamsch Damgenootschap (Gortmans kende hem persoonlijk) die in 1913 deelnam aan het hoofdstedelijk kampioenschap. Eerst in De Nieuwe Karseboom – het café op de hoek Amstelstraat-Rembrandtplein was voorzien van flinke zalen voor biljart en orkest, populair bij de Joodse variété. Later in het ruime honk van Gezellig Samen zijn, aan de Haarlemmerdijk. Al snel genoot Jacob bekendheid om zijn creaties, tentoongesteld in *De Telegraaf* en het *Nieuws van den Dag*.

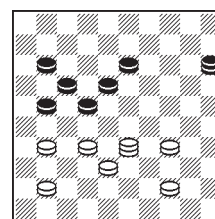
“Een feest voor den oplosser.”

Maar toen Godefridus Laurentius Gortmans de probleemrubriek van *Het Damspel* op zich nam was het al gebeurd: vóór 1916 was Jacob verdwenen, geen problemen meer, geen uitslagen.

Strijk

Smullen op de buis, Verre Verwanten haalt familiegeschiedenissen boven water. Onbekende leeft in voetsporen Willem van Oranje. Grappenmaker Jan-Jaap van der Wal stamt af van Schotse tovenaars. De jeugdige problemist was een telg uit het adellijke geslacht Von Gemen, hotshots in het Münsterland van de Middeleeuwen. Onder zijn voorvaders Heinrich de Vierde en Widukind, de Saksische oorlogsleider. De heerlijkheid Gemen had banden met die Oranje van zojuist en werd daarom geplunderd door Alva's troepen, in 1568. Wat komt er drie en een halve eeuw later van Jacob

terecht? Hij sluit zich in februari 1917 aan bij de vrijwillig bewapende en geüniformeerde burgers van de Landstorm. Te Baarn (Laanstraat, bij Fokkens) en Alkmaar (Druivenstraat, bij Geupen, Achterstraat, bij Bakker) vindt hij onderdak. Ruim een jaar later is hij weer thuis, om een klein decennium verder, ongehuwd en net als vader behanger van beroep,

op te duiken in het ziekenhuis van Castricum, Duin en Bosch. Waarom Van Geemen het einde van de oorlog niet haalt is meer dan gissen, zijn leven zit grotendeels achter het behang. Het is in één strijk te vatten:

Jacob van Geemen, 9 mei 1894 Amsterdam – 2 maart 1945 Zeist, nazaat van Widukind, muntte even uit in grootsochheid van damopvatting.

Bronnen

- *Nieuws van den Dag* 11.12.1909 (dubbele halve Turkse slag) – N.B. Ten behoeve van de ervaring is op het diagram schijf 8 naar veld 13 verplaatst en de overbodige tempozet 40-34 (4x15) vervallen. Oplossing 338, 29, 32.
- *Het Damspel* 1.1916 (“grootsochheid van opvatting”)
- *Geschiedenis Damproblematiek* (Kleen 1945) p.89 (Kleen wil doen geloven dat Van Geemen een ‘tweede periode’ beleefde, vanaf circa 1923, maar elk bewijs daarvoor ontbreekt.)
- www.vangemen.nl; beheerd door Willem van Gemen, wiens vader nog enthousiast damproblemen oploste. Willem gaf op 12 februari 2013 inlichtingen omtrent Jacob van Geemen en op 18 juni 2015 aanvullende gegevens uit de Burgerlijke Stand van Amsterdam en Alkmaar (gezinskaarten, inschrijvingen).
- www.joodsamsterdam.nl (De Nieuwe Karseboom had sinds 1909 zalen voor biljart en orkest)
- www.noord-hollandsarchief.nl (Ziekenhuis Castricum, geopend in 1909).

Olga Teer

Ontregelen

Hans Alderliesten

Kunst, zo is wel eens opgemerkt, reikt een parallelle wereld aan met nieuwe klanken en nieuwe beelden. Goede kunst ontregelt, verwart en verfrist. '[Kunst] maakt onze wereld groter en verwarrender', liet schrijfster Ayn Rand (1905-1982) een personage in een van haar boeken zeggen.

In de moderne tijd is expressieve individuatie een van de hoekstenen van de cultuur geworden. Het individu is scheppel en schepper tegelijk. Formuleren en vormgeven gaan hand in hand. Voor het uitdrukken van onze gevoelens en gedachten hebben we een medium nodig. Dit kan een schrijven zijn, maar ook een kunstwerk. Maar altijd is er een 'zich verhouden tot'. Typisch modern is dat expressie niet herleidbaar is. *'Het is niet louter een kwestie van het kopiëren van een extern model of van het uitvoeren van een al vaststaand concept'*, schreef de Canadese filosoof Charles Taylor hierover in *Sources of the self*.

Op het vorig jaar gespeelde WK deed zoiets zich voor. Jan Groenendijk speelde tegen de Afrikaanse kampioen Freddy Loko Luzayadio. In de woorden van de redacteur van *Toernooibase*: 'In dit duel werd in grote lijnen old school openingstheorie gevolgd. Loko gooide met 25...16-21 daarbij de knuppel in het hoenderhok. Groenendijk moest daarna improviseren met een heus dubbeloffer, waarbij hij uiteindelijk de winst kon incasseren.' Zie **diagram 1** (wit aan zet). Verloop: 26. 37-31 36x27 27. 32-28 23x32 28. 34-29 12-18 29. 29x20 6-11 30. 30-24 19x30 31. 35x24 14-19 32. 20-15 19x30 33. 25x34 13-19 34. 42-37 18-23 35. 37x28 23x32 36. 34-29 8-12 37. 47-42 9-13 38. 29-23 19x28 39. 33x31 11-16 40. 38x27 21x32 41. 42-37 12-18 42. 37x28 13-19 43. 41-37 18-22 44. 39-33 19-24 45. 45-40 7-12 46. 37-32 24-29 47. 33x24 22x33 48. 24-20 33-38 49. 26-21 17x28 50. 43x23 12-17 51. 20-14 17-21 52. 14-10 21-27 53. 10-5 3-9 54. 23-18 9-14 55. 5x21 16x27 56. 18-13 27-32 57. 13-9 4x13 58. 15-10 13-18 59. 10-4 + Het is inderdaad een dubbeloffer (zet 26 en 27), hoewel de laatste gegeven schijf 'geruild' wordt met de zwarte schijf op 24. Velen zullen zich afgevraagd hebben waar Jan mee bezig was, hij had

zelf, analytisch sterk als hij is, misschien nog niet eens gezien dat de zwarte schijf op 32 niet houdbaar was en dat de stand die resteerde hem aanmerkelijk voordeel zou opleveren. Het is overigens de moeite waard om het eindspel na te spelen (zie **diagram 2**, wit aan zet), dit bevat allerlei interessante varianten, maar die laat ik graag aan de eindspelredacteur over.

Een offer werkt ontregelend, zeker in het partijspel. Als kunst ons een parallelle wereld aanreikt, dan is een offer de paradox van de werkelijkheid. Het zet op het verkeerde been, het haalt uit de concentratie, het is een *gamechanger*. Ik herinner mij dat er op een van de vele sneldamtoernooien op de Veluwe iemand was die met offers partijen wist te winnen. Dit gebeurde al in de opening – daar waar zo weinig mogelijk mis moet gaan, waar alles nog pais en vree is. Wat er gebeurde? 1. 35-30 20-25 2. 40-35 19-23 3. 34-29! 23x34 zie **diagram 3**. Zwart staat een schijf voor, maar voor hoelang? De witspeler wil de zwartspeler doen geloven dat hij een blok voor staat, hetgeen de facto ook zo is. De zwartspeler gaat vervolgens tijd besteden aan de vraag hoe deze schijfwinst te verzilveren, wat in een sneldampartij niet verstandig is omdat de klok onverbiddelijk doortikt. Gevolg was dat je uit balans raakte. Bovendien dacht je: wat heeft hij meer gezien dan ik? We weten altijd meer niet dan wel, maar die wetenschap helpt op zo'n moment niet meer.

Waarom is een offer zo ontregelend? Omdat we het niet verwachten? Omdat een offer van de andere kant komt? Een offer komt nooit gelegen, ik denk dat Jan Groenendijk het offer in zijn partij niet zag aankomen, in zoverre, dat het hem overkwam. Een offer ontregelt: het haalt zijn schouders op voor conventies en gebruiken. Het is de moei-

• Ludovic Zuili

lijkheid waar de oplosser van **diagram 4** mee te maken krijgt. De lezer zal vermoeden dat de ontrafeling in de 'gambietsfeer' moet worden gezocht. Wat een prachtig woord trouwens, gambiet! Als ik me niet vergis, wordt het door schakers meer gebruikt (1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 f5) dan door dammers of problemisten. Harry de Waard, de auteur van diagram 4, laat zijn oplosers drie keer offeren: 1. 35-30 24x35 2. 25-20 14x25 3. 26-21 27x16 4. 38-32! Drie blokken minder in het doosje, maar zwart kan opruimen.

Ontregelen, op een ander spoor zetten, een parallelle wereld aanreiken, het is soms zo gek nog niet. Ik denk aan een filmpje van fotograaf Ludovic Zuili. Hij liep urenlang achteruitlopend (!) door Tokio en werd hierbij gefilmd door Simon Bouisson. Het resultaat werd vervolgens

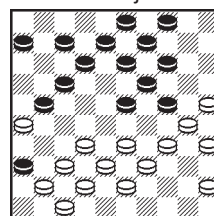
achterstevoren vertoond. Voor denksporters geen moeilijke opgave hoe dit eruit ziet, toch? Toch moest ik er ook even over nadenken. Want wat gebeurt hier precies? Het resultaat is dat Zuili vooruitloopt terwijl de andere mensen die in beeld komen, lopend, fietsend, rijdend, hoe dan ook, teruggaan. Een surrealistische vertoning die je op het verkeerde bent zet. Zuili geeft vorm en formuleert de kaders, moderne kunst in optimale forma. En stimuleert tot nadenken: welke kant gaan we op en wat is de goede richting?

Een offer doet dat ook. Het geeft vorm en formuleert. Het maakt de tegenstander zowel groter als kleiner, dat is het paradoxale. Een offer kopieert of assimileert niet, maar intervenueert, zet op zijn kop en tart de wetten van het spel. Dat zien we ook in **diagram 5**. Wit speelt en wint.

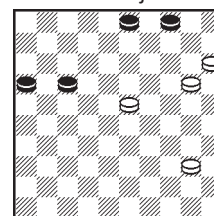
Bronnen

- Citaat van Ayn Rand: NRC 24 oktober 2015
- *Sources of the Self*, Charles Taylor. (p. 497)
- Toernooibase, partij Jan Groenendijk - Freddy Loko Luzayadio
- Filmpje Tokio Reverse is te zien op YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=U_vdcIM9pS8

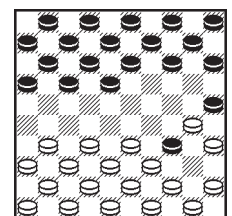
1. Groenendijk-Loko

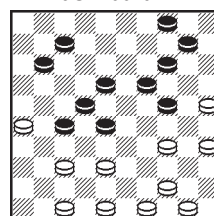
2. Groenendijk-Loko

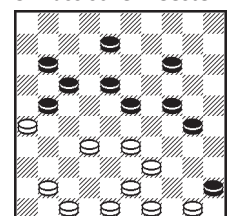
3.

4. H. de Waard

5. Russische meester

einDsPel

Cordier-Groenendijk

Gerrit L. de Bruijn

De dramatische ontknopung van het wereldkampioenschap in Emmen ligt al weer geruime tijd achter ons en over het eindspel Cordier–Groenendijk is inmiddels het nodige geschreven. Ik wil ook nog graag een duit in het zakje doen. Voor mijn clubgenoten heb ik op een rijtje gezet hoe Groenendijk had kunnen winnen en het lijkt me geen slecht idee om dat overzicht ook hier te presenteren. Misschien kan iemand er zijn voordeel mee doen...

In het bewuste eindspel [met verwisselde kleuren] heeft wit drie dammen. Naast de oppositie van Giljarov [4/15] zien we nog twee zwarte schijven op 26 en 36. [Of op 21 en 36, maar schijf 21 kan met zachte hand naar de rand worden geleid.] Eerst zien we hoe wit kan winnen als zwart slechts een schijf op 36 heeft.

Sleutelpositie 1

Bij sleutelpositie 1, afkomstig uit *Strategie der honderd velden* (301), is de zwarte dam slechts buiten het bereik van de witte vangarmen op de velden 3 en 25. In die gevallen wint wit als volgt:

- (3) 25 (26) 24-30
- (25) 23 (9/3) 34 (25/26) 48 (3) 25 (26) 24-30

Aanvliegpositie 1

Voor wie zich afvraagt of wit sleutelpositie 1, met die twee losse dammen, wel zonder kleerscheuren op het bord kan brengen, geef ik aanvliegpositie 1.

- Als de zwarte dam niet op 16, 26 of 48 staat, bereikt wit door 35-24 en 25-14 sleutelpositie 1, waarbij de zwarte dam veld 3 of 25 niet kan bereiken.
- (16) 2 (49) 24 (16) 25-14 en sleutelpositie 1 is bereikt. [Moser doet het anders: (16) 28 (49) 28-44, 44 (41) 28 (47) 30]
- (26) 35-30
- (48) 24 (26) 24-30

Sleutelpositie 2

Wit kan de vangformatie op de lange lijn ook spiegelen. De

zwarte dam is a priori slechts veilig op 3, 9 en 48.

- (3) 48
  - (9) 48 (3) en nu bij voorbeeld 25 (26) 24-30 [of 28 (20) 38 (47) 30]
  - (48) 24-42 of –subtieler– 32
- Natuurlijk moet wit veld 37 bezetten op een moment dat (41) het plezier niet vergalt, maar als dat lukt is het dus snel uit.

Aanvliegpositie 2

De grap van aanvliegpositie 2 is dat wit zowel sleutelpositie 1 als sleutelpositie 2 op het bord kan brengen.

- Als de zwarte dam niet naar 2, 3, 9 of 25 speelt, wint 46-14 [sleutelpositie 1].
- (2) 5-19
- (3/9/25) 5-37 [sleutelpositie 2]. Als de zwarte dam op 9 staat is het duidelijk dat (41) verliest. Met de dam op 3: (41) 26 (47) 24-8, 8. Met de dam op 25: (41) 48 (47) 24-30, 30.

Sleutelpositie 3

Wie in sleutelpositie 2 bang is voor de tussenloper (36-41) kan kiezen voor sleutelpositie 3. De zwarte dam moet dan spelen naar 3, 9 of 48.

- (3) 43 (25/26) 48 (3) 25 (26) 24-30
- (9) 43 (25) 48 (3) 25 (26) 24-30
- (48) 28 (43) 28-37 (41) 48

Aanvliegpositie 3

Bij het opbouwen van sleutelpositie 3 is aanvliegpositie 3 handig.

- Als de zwarte dam niet naar 43 of 49 speelt, wint 19-32 [sleutelpositie 3].
- (43) 19-37

• Cordier-Groenendijk, WK 2015 (foto: Alldraughts.com)

- (49) 13

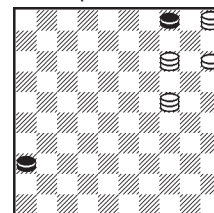
Met een extra zwarte schijf op veld 16 blijkt sleutelpositie 1 niet te werken. Zwart kan de damvangst in diagram A gewoon negeren: na 28, 24 ontstaat stelling B. Daarin bereikt zwart remise door (9)! 37 (13)! 20 (21)! 15 (27)! 46 (18)!

Sleutelpositie 3 met extra schijf op 16

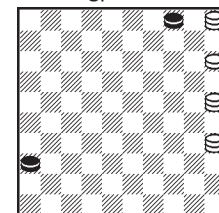
Omdat wit wel wint als we in stelling B de dam naar veld 46 verplaatsen [na (9) volgt 24-19], ligt de oplossing voor de hand: benut sleutelpositie 2 of 3. Sleutelpositie 2 heeft het nadeel van de tussenloper (36-41), hetgeen met de extra schijf op 16 remise kan opleveren. Kies daarom voor sleutelpositie 3. Met de extra schijf op veld 16 (of op veld 6) blijft de analyse exact hetzelfde.

- (3) 43 (25/26) 48 (3) 25 (26) 24-30
- (9) 43 (25) 48 (3) 25 (26) 24-30
- (48) 28 (43) 28-37

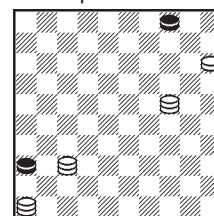
Sleutelpositie 1

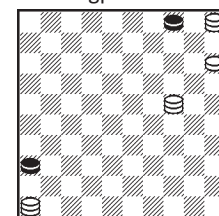
Aanvliegpositie 1

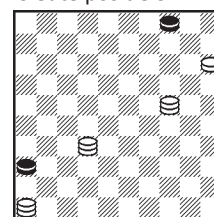
Sleutelpositie 2

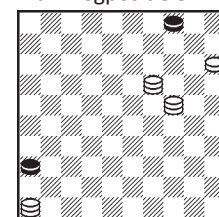
Aanvliegpositie 2

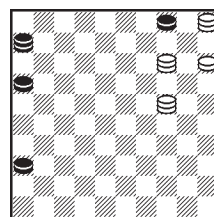
Sleutelpositie 3

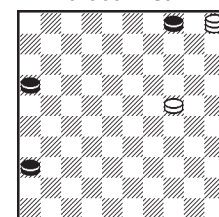
Aanvliegpositie 3

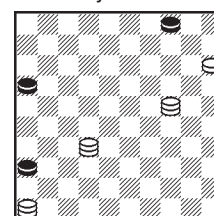
A. zwart aan zet

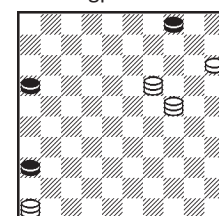
B. zwart aan zet

Met schijf 16

Aanvliegpositie

Sleutelpositie 4

De zwarte dam moet naar 1, 2, 25, 31, 45, 47 of 48 spelen.

- (2) 23
- (47) 2 of 5 of 17
- (31) 46-28
- (48) 46-32 (48-31) 32-28
- (25) 23 (48) 23-32 (48-31) 32-28

Als de zwarte dam op 1 of 45 staat, moet hij eerst van de triktrak worden verdreven:

- (1) 46-28 (34) [op (29) 41; op (40) 1 (35) 2] 1 (25/30/48) 46 en op de volgende zet 6, waardoor sleutelpositie 4 opnieuw ontstaat, maar nu zonder de

zwarte dam op 1 of 45.

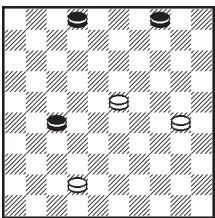
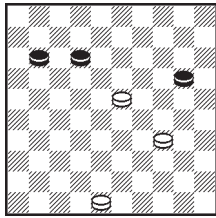
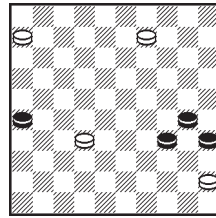
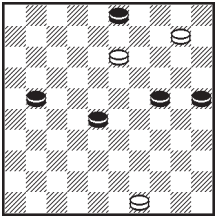
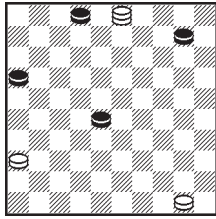
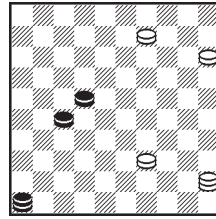
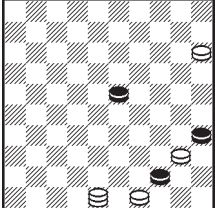
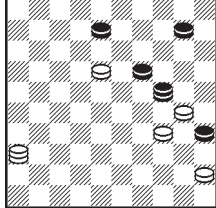
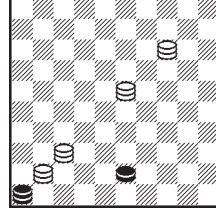
- (45) 5 (1) 5-28 en zo voort.

Wit zou ook kunnen kiezen voor aanvliegpositie 4, waarbij hij het zo speelt dat de zwarte dam niet op de triktrak terecht komt.

Aanvliegpositie 4

Wit bereikt sleutelpositie 4 of door 1-7-16 of door 1-40-49-16, afhankelijk van de positie van de zwarte dam. Tijdens deze manoeuvre kan de zwarte dam niet infiltreren in de triktrak.

Oplossingen december 2015

<p>591. M. Sabater</p> 	<p>592. G. Bakker</p> 	<p>593. J.C.R. Bus</p>
<p>594. J. Bastiaannet</p> 	<p>595. T. Goedemoed</p> 	<p>596. G.L. de Bruijn</p>
<p>597. J. Bergier (A)</p> 	<p>598. A. van der Stoep</p> 	<p>599. C. Blankenaar (A)</p>

- **591. M. Sabater: 1.23-19 2-8 2.42-37 8-12** [2... 4-10 3.30-24 8-12 4.19-13 komt op hetzelfde neer] **3.19-13 4-10 4.30-24 10-14 5.24-19 14x23 6.13-9** tweesprong:
A 6... 23-28 7.9-3! 27-31 8.3x33 31x42 9.33x47
B 6... 12-17 7.9-3! 17-21 8.3x26 27-31 9.26-12 31x42 10.12x47

- **592. G. Bakker: 1.23-19 12-18 2.34-30 20-24 3.30-25 24x13 4.25-20 13-19 5.20-15 19-24 6.15-10 24-30 7.10-4 18-23 8.4-10 23-29 9.10-28 11-16 10.28-17 30-34** [na 10... 30-35 wint 11.17-12 29-33 12.48-43] **11.17-44 16-21 12.48-43 21-27**

- 13.44-49! 34-40 14.49x35 29-34** [op 14... 27-31 volgt 15.35-40 29-33 16.40-23] **15.35-49! 27-31 16.43-39 34x43 17.49x36**

- **593 J.C.R. Bus: 1.9-3 26-31 2.32-27 31x22 3.6-1 22-27 4.1x40 35x44 5.45-40 44x35 6.3-25!!**

In *Het Damspel* 12-1942 staan 22 problemen met dit motief met twee scherpe varianten als slot. In eindspelgedaante zag ik het niet eerder bewerkt.

- **594 J. Bastiaannet: 1.10-5 28-33 2.13-9 3x14 3.5x35 33-39** [want op 3... 21-26 wint 4.35-24 33-39 5.24-13 en op

3... 21-27 volgt 4.49-43 27-31 5.35-24] **4.35-13 21-26 5.13-22 25-30 6.22x50 30-35 7.49-44!** De variatie 21, 24, 25, 42/ 33, 39, 49, D18, gepubliceerd in 08-2013 onder numero 468, vind ik persoonlijk wel zo leuk.

- **595 T. Goedemoed: 1.50-44 28-32 2.44-39 2-7** [om na 3.39-33? 32-37 4.3-26 met de meerslag 4... 16-21 te kunnen werken; en het linie-eindspel dat na 4.36-31 37x26 5.3-9 10-14 ontstaat, is remise] **3.3-8** [na 3.36-31? brengen de offers 3... 16-21 4.3x26 32-38 en na 5.31-27 7-12 remise] **10-14** [nu beschikt zwart na 4.36-31? 16-21? 5.8x26 32-38 6.31-27 niet meer over 6... 7-12; maar zwart heeft de meerslag 4.36-31? 32-38 5.8-24 14-19 erin gevlochten] **4.8-3 14-19 5.36-31 16-21 6.3x26 32-38 7.31-27 19-23 8.39-33 38x29 9.26-3 29-33 10.3-14 23-29 11.14-20** penning + oppositie

- **596 G.L. de Bruijn: 1.39-34** Wit zet alvast een vangformatie klaar. Daardoor lijkt hij gemakkelijk te gaan winnen: **1... 27-32** [op 1... 22-28 2.9-3 27-31 3.3-14 +] **2.9-3! 32-37** [op 2... 32-38 volgt 3.15-10] **3.3-9 22-28 4.9-20 37-41** [of 4... 46-41 5.20-38 41-46 6.38-47 28-32 7.47-41/34-29] **5.20-47 28-33 6.47x36 46-32 7.36-22 +.**
1... 27-31 Zwart zet koers naar veld 36, zodat wit na 2.9-3 31-36 niets heeft aan 3.15-10. **2.9-4 31-36 3.4x27 46-14** [Na 3... 36-41 4.15-10 41-47 5.10-5 47-15 volgt bij voorbeeld 6.27-22 +] **4.34-29** [na 4.27-13? geeft 4... 14-25 remise] en nu volgens C. Janneman 1947: **36-41** [na 4... 14-28 5.27-13/9/4 verovert wit de lange lijn] **5.27-36! 41-47 6.15-10 47x4 7.45-18 4x31 8.36x20.**
 De originele stand van

Janneman 36, D46/ 6, 15, 24, D35 [*Het Damspel* 06-1947] is na 1 (14) bijoplosbaar door 29.

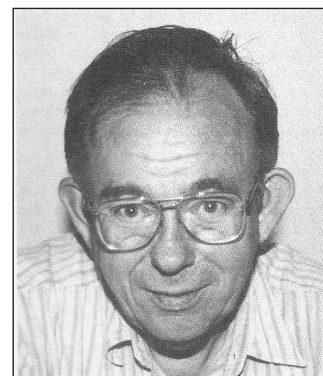
- **597 J. Bergier 1921 (A): 1.48-25 23-28** Op 1... 44-50 volgt eenvoudig 2.25-34 35x44 3.34x1. Met schijf 15 op veld 10 werkt dit echter niet, waaruit blijkt dat 1.15-10? niet de juiste start is. **2.15-10 44-50** Na een zet met schijf 28 volgt 3.25-30. Bij voorbeeld 2... 28-33 3.25-30 35x24 4.10-4/49-43 44x35 5.49-43/10-4 35-40 6.4-22. **3.25-14 35x44 4.14x41!** J. Bergier [*Le Bavard* 26-08-1916].
 De originele stand 35, 37, D22/ 15, 40, 44, 49, D25 [*Mes loisirs: 200 problèmes*, 1921] is bijoplosbaar door 40-34. Te verhelpen door dam 25 op veld 29 te plaatsen. Met inleidende schuifzetten is er niet veel mogelijk. Stelling 597 lijkt het maximaal haalbare.

- **598 A. van der Stoep: 1.36-47 10-15** [na 1... 24-15 2.18-13 35x24 slaat wit met zijn schijf] **2.47x20 15x24** Schuurman/ Scheijen 1969: **3.18-13! 35-40 4.13x2 24x35 5.2x30 35x24 6.34-30 24x35 7.45x34**

- **599 C. Blankenaar 1911 (A): 1.14-20 43-48** [1... 43-49 2.20-38 49x5 3.37-10!! Blonde 1795] **2.20-42 48-39** [of 2... 48-30 3.42-24 30x28 4.37x5 46x37 5.5x41] **3.42-33 39x5 4.37-10!!** Blonde [*Manuscript Dufour* 1795].
 De originele stand luidt D25, D46/ D14, D37, D41, D47 [*Het Damspel* 06-1911]. Dan is het na 14-10 25-9/3 remise.

Ter oplossing

We openen met twee rechtlijnige 3x3's van Gerhard Bakker respectievelijk Michel Sabater, gevolgd door een 4x3 →

• Gerhard Bakker

• Michel Sabater

Hoe ontstaat een damprobleem bij Martijn van der Klis?

Tom Kieboom

Terecht stelt Martijn van der Klis aan het einde van zijn bijdrage de vraag: "Hoe ontstaat nu een damprobleemist?". Het is het bekende kip-of-ei-probleem: zonder damproblemen in de diverse media komen er geen nieuwe problemisten bij, zonder damprobleemisten komen er geen nieuwe damproblemen bij! En ik ben danig geschrokken van zijn opmerking dat de jeugdwebsite DAMXL van de KNDB 't loodje heeft gelegd: dit had ik me nog niet gerealiseerd. Gelukkig, zo las ik in Het Damspel van december 2015, is er een nieuwe kinderwebsite DAMZ! geopend. Ook een paar dampersoonlijke zetjes kunnen effect hebben: dankzij de jonge leermeester Arjen Timmer heeft de eveneens jonge Martijn de mooie synergie tussen het partijspel en de problematiek weten te ontdekken, te waarderen én te praktiseren. Voldoende bewijs volgt hieronder in zijn jeugdige bijdrage!

Prelude

In eerste instantie reageerde ik enthousiast op het verzoek van Tom Kieboom om voor deze rubriek te schrijven. Maar even later bedacht ik me dat ik misschien niet helemaal de juiste persoon ben om hier een stuk te schrijven. Ik ben nou niet echt iemand die elke twee

maanden in de probleemrubriek te vinden is, en als dat al zo is, dan komen de standen vaak niet boven de wederzijds tien schijven uit, wat mijns inziens wel ruim genoeg is om te verrassen, maar niet om halve wonderen te verrichten, zoals de groten der compositiewereld kunnen. En als ik iets

zou vertellen over hoe mijn problemen tot stand zouden komen, dan zou je toch vaak hetzelfde horen als bij anderen die al aan het woord zijn geweest.

Aan de andere kant bedacht ik me dat het met een iets andere blik wél een interessant stuk zou kunnen worden. Hoewel ik geen inzicht in het exacte ledenbestand heb van de KvD, vermoed ik dat ik niet de oudste ben, om het eufemistisch uit te drukken. Mijn weg naar de wereld der problematiek toe is mogelijk interessant om een poging te wagen het ledenbestand wat te verjongen. Dus zal dit artikel zich iets minder richten op het compositoire, maar des te meer op de weg ernaartoe. Er zijn een aantal kantelpunten op mijn weg die mogelijk inspireren om weer anderen te inspireren.

Het prille begin (2008-2009)

Ik herinner me mijn eerste aanraking met de problematiek nog goed. Tijdens een halve finale aspiranten fungeerde mijn familie als gastgezin en hadden we onder andere Arjen Timmer op bezoek. In een winkelcentrum, waarschijnlijk wachtende op een enorme hoeveelheid frituur die de jonge lijven van de adolescenten zou moeten stillen, liet Arjen een paar van zijn fraaie composities zien. Ik kan me de standen niet meer herinneren, maar een werkstuk

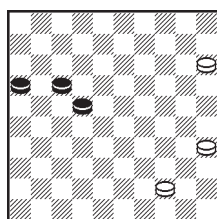
dat eindigde in een Laocoön-motief opende mijn ogen voor deze kunstvorm. Niet veel later publiceerde Arjen een artikelserie voor beginners over componeren op het ter ziele gegane DamXL, een jeugdwebsite van de KNDB. Arjen toonde bewerkingen op een motief dat hij vrijwel tegelijk met de Fransman Michel Sabater had ontdekt, in MM-code: 2030 24.25 (--)= 34.39.45 (--). Het eerste diagram (De Problemist, december 2008) toont één van de voorbeelden. Oplossing: 1.37-32 26x48 2.47-42 48x28 3 40-34 22x31 4.33x2 13-19 5.36x27 18-22 6.27x29 24x42 7.2x47 20-24 8.47x20 15x24 met motiefstand. Arjen wees er fijntjes op dat het motief ook spiegelbaar was, en vroeg lezers om een bord te pakken en zelf aan de slag te gaan. Nu zou je, als ik de oude verhalen mag geloven, "vroeger honderden brieven hebben ontvangen", maar Arjen was gelukkig al heel blij met mijn e-mail (de enige). Ik kwam eind 2008 met het tweede diagram, waar het motief ook weer is uitgebreid met een damvangst. Wit wint door: 1.20-14 9x20 2.30-24 20x29 3.38-32 27x40 4.45x5 18-23 5.5x32 17-21 6.32-5 22-28 7.5x32 21-27 8.32x21

Vervolg einDsPel: ter oplossing

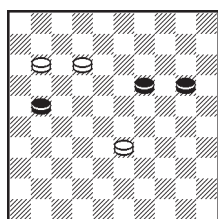
van Arie van der Stoep die al even rechttoe rechtaan verloopt. Een oudje van Viergever blijkt met een zet verdiept te kunnen worden. Dat levert nog een scherp variantje op. Stelling 604 geeft een bewerking van een eindspel van Wolkov.

Jaap Bus levert een nogal ondoorgrondelijk eindspel af. De laatste drie eindspelen zijn verwanten. Ik gaf Johan Bastiaannet een *preview* van Riemens' eindspel. Het inspireerde hem tot een tweetal nieuwe eindspelen ■

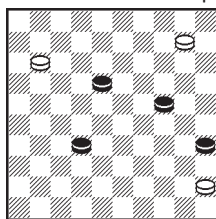
600. G. Bakker

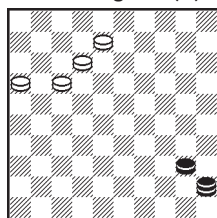
601. M. Sabater

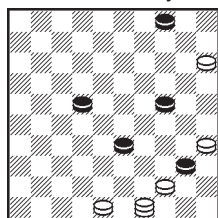
602. A. van der Stoep

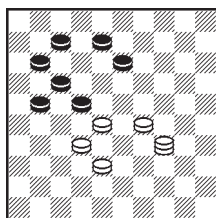
603. J. Viergever (A)

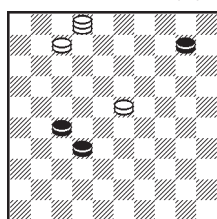
604. G.L. de Bruijn

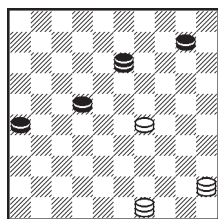
605. J.C.R. Bus

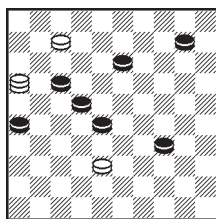
606. W. Riemens (A)

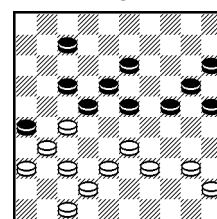
607. J. Bastiaannet

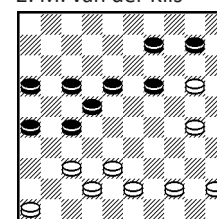
608. J. Bastiaannet

1. A. Timmer

2. M. van der Klis

• *Martijn van der Klis*

16x27 met motief Sabater/Timmer. Arjen besprak de compositie in De Problemist van februari 2009, wat voor mij natuurlijk erg leuk was om te lezen, maar me tegelijkertijd een beetje afschrok: moet je soms een buitenbeentje zijn in de op zichzelf al excentrieke damwereld om op deze manier met bord en de schijven te spelen?

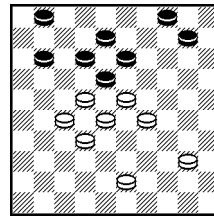
Motieven (2011-2013)

Het duurde vervolgens wel even voordat het vuur echt ging branden. Veel partijspelers gedijen goed bij een competitie-element (partijdammen gaat uiteindelijk toch om de knikers (en ratingpunten)), en daarom pakte ik de handschoenen weer op toen de KNDB de jubileumprobleemwedstrijd organiseerde bij het 100-jarig bestaan. Vrijwel de hele tweewekelijkse zovakantie zat ik met een miniatuurdambordje op het strand te praktiseren. Ik probeerde te werken vanuit een motief met het voorbeeld van Arjen in het achterhoofd. Na veel pogingen lukte het en was ik trots op mijn eerste volledig zelf gebrouwen compositie, die genoeg bleek voor de derde prijs. Deze heb ik al

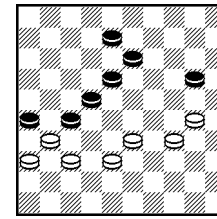
eens laten zien in De Problemist, en daarom toon ik in dia 3 de zilveren stand van Tim Vermeulen uit 2011 met als oplossing: 1.27-21 18x49 2.21-16 49x35 3.16x9 4x13 4.29-24 35x19 5.23x5 13-19 6.5x23 8-12 7.23x7 1x12 8.28-22+. Bijzonder is overigens dat de nummers 1 en 2 uit die competitie niet (meer?) actief lijken te componeren: wellicht waard om ze nog eens te benaderen?

Ik was na deze wedstrijd definitief gegrepen door de problematiek en ging me er steeds meer mee bezighouden. Ik merkte wel dat het werken op motieven me minder goed afging: het is al een hele klus iets origineels te verzinnen, en om er daarna nog iets toonbaars op te creëren, dat vind ik best lastig. Ook merkte ik dat het op die manier moeilijk leek om voorbij de grootte van een miniatuur te komen. Toch komt mijn meest geslaagde compositie (al zeg ik het zelf) uit dit tijdperk; zie het vierde diagram, uit De Problemist augustus 2013, met als oplossing: 1.34-29 20-25 2.29-24 25x34 3.24-19 13x24 4.33-28 22x42 5.31x2 42x31 6.2x39 31-37 7.39-28 37-42 8.28-37 42x31

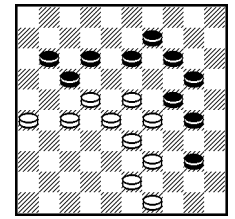
3. T. Vermeulen

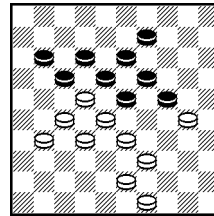
4. M. van der Klis

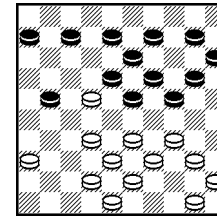
5. M. van der Klis

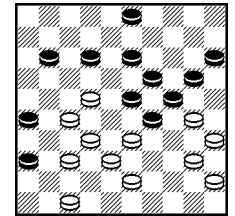
6. M. van der Klis

7. MvdK - H. Jansen

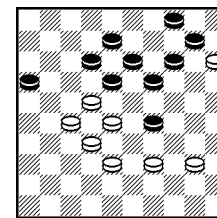

8. MvdK - A. Venema

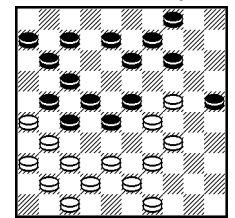

9.36x27+. Het motiefje, waarbij de dam grappig genoeg bij het slaan op één veld wint, één veld remiseert, en op het laatste veld zelfs nog verliest, had ik al even op het oog, als ik andere ideeën uit

9. M. van der Klis

10. MvdK - U. Valjuk

mijn persoonlijke compositiedatabase (ja, de tijd van schriftjes is definitief voorbij...) bekijk.

Slagsystemen (2013-2015)

Halverwege 2013 veranderde ik van baan, maar nu ik op mijn problemen terugkijk, ook van de manier van problemen maken. Ik wilde af van het kleinere en meer spectaculaire afwikkelingen op het bord brengen; al probeer ik wel een link met de partij te behouden. Dat laatste is best lastig, en ik vind het enorm knap om te zien hoe problemisten als van der Stoep, Hermelink en meer recentelijk Goedemoed, Dijkstra, Lemmen en de tandem Meurs/Boomstra dat wel aan de lopende band lukt. Desalniettemin ben ik best tevreden met diagram 5, gepubliceerd in De Problemist december 2013, waar wit na 23-19 met 39-34, 34x3 en 3x32 precies op het goede veld terecht komt voor een hinderlaag van de zwarte dam. Hier begon het idee met de zet 39-34, en bedacht ik me later dat ik daarvoor eerst veld 14 kon ontruimen, waardoor het idee iets gesluiert wordt (al is dat voor de geoefende oplosser niet heel vertroe-

belend).

Wat ik moeilijk vind aan het werken met slagideeën is om het echt uit te laten komen in een scherpe eindstand of motief. Ik probeer wel eens een motief "erbij" te zoeken in de probleemdatabase, maar dat is niet altijd de meest vruchtbare weg. Zo zit ik met behoorlijk wat ideeën die net niet helemaal voldoen aan scherpe regels. Instructief is dia 6 uit 2015 met als oplossing: 1.27-21 18x29 2.39-34 17x37 3.43-38 23x43 4.34x3 24x35 5.3x16+, waar de witte schijf op 49 overbodig is in de eindstand (maar niet helemaal figureert, want op de eerste zet is hij als poortwachter van belang). Het is me ondanks diverse pogingen niet gelukt die 49 een functie te geven in een afspel.

Inspiratie uit de partij (2009-2016)

Inspiratie voor slagsystemen kan ook uit de partij komen. Hans Jansen ziet al veel tijdens de partij, maar maakt vaak hele studies van de fraaie mogelijkheden. Zo analyseerde hij een partij tegen mij in The Hague Open van 2009 en vond een fraaie combinatie variant (dia 7): 1.50-44 18x27 2.33-29

24x33 3.38x18 27x47 4.34-30
13x22 5.30-24 20x29 6.48-42
47x49 7.40-35 49x40 8.45x1.

Een scherpe zetting ontbreekt er wel nog aan, en dat is (ik waarschuw vast voor de puristen) wel een beetje het leitmotief van deze laatste sectie.

Tijdens een verloren moment op nieuwjaarsdag 2015 bedacht ik me dat ik van mijn leukste combinatie uit het voorgaande jaar wel eens een compositie zou kunnen proberen te maken. De partijstand uit 2014 staat in dia 8, mijn poging in dia 9. Zwart won door 37...23-28! en nu de leuke plakker met naslag 38...11-17!, 39...17x48 en 40...48x6.

De compositie (dia 9, waar het uiteraard wel wit is die wint) is helaas een stuk minder fraai, en met het voorgaande in gedachten ook wel zonder oplossing te vinden. Het is met uitzondering van het slotakkoord een wat saaie poging, waarbij wit zelfs twee schijven minder heeft in de aanvangsstand. Dat moet beter kunnen...

Voor het jaar 2016 is er ook alweer een goede gegadigde: in de nationale competitie van 2015 werd ik vanuit diagram 10 na het naïeve 26.33-29? getraakteerd op het fraaie 26...7-12! 27.29x16 28-32 28.37x28 22x44 29.31x11 6x17 30.49x40 14-19 31.16x27 19x46 met winnende dam. Mocht ik wat vinden, dan ziet u dat vanzelf wel weer verschijnen in de probleemrubriek!

Conclusie (2008-2016)

Hoe ontstaat nu een damproble(e)m(ist)? Ik denk dat ik in het voorgaande enige aanknopingspunten heb ge-

geven. Het moet starten met een aangename kennismaking (het liefst door een iemand die op gelijke voet staat (het Engels gebruikt hiervoor het mooie *peer*)), er is hernieuwd contact nodig om het vuur weer op te doen laaien, het kan mogelijk worden aangewakkerd met competitie, en daarna is de haard definitief brandend. Nu maar hopen dat het niet als een nachtklaars weer uitgaat, maar omdat ik vind dat DP met de huidige koers (strakke vormgeving, dicht op de actualiteit, mooie rubrieken en meer aandacht voor de partij) de juiste kant op vaart, denk ik dat ik nog wel even blij plakken in dit damwereldje!

Naschrift Tom Kieboom

"Als jonge software engineer aan de Universiteit Utrecht, partijspeler én problemist zou Martijn ongetwijfeld de ideale opvolger als webmaster van de KvD-site zijn!", was mijn primaire en brutaal geventileerde gedachte als inmiddels 70-jarige webmaster. Na van de schrik bekomen te zijn liet Martijn mij weten best zo nu en dan te willen helpen met de website. En dat heeft hij geweten: het mee opzetten van de webpagina 'Motieven', dat ongevraagd uit de hand liep met een aanzet tot het digitaliseren van de Motief-Mijn, nu tevens in samenwerking met Klaas Bor. Een enorme klus, ook voor Rob Spijkers die al zijn motievenkaartjes aan het overtypen is in Word! En of dat niet genoeg was, vroeg ik Martijn vervolgens om deze bijdrage in De Problemist. Daarom, naast mijn grote dank tevens een gemeend mea culpa, Martijn! ■

(Advertentie)

Vacatures voor jonge problemisten (m/v)

Dam je en ben je tussen de 12 en 25 jaar? Maak dan eens een damprobleem en stuur dat op naar Arne van Mourik! Maakt niet uit wat anderen ervan vinden. Als jijzelf het een leuke creatie vindt: doen en je krijgt antwoord van hem.

Inclusief suggesties voor verbetering. En ... je compositie zetten we graag in De Problemist én op onze website!

Hulp gevraagd van oude problemisten (m):

Probeer eens bewust om jongelui in de buurt of familie enthousiast te maken: laat ze een eenvoudig probleempje zien en maak samen met zo'n jongeling een probleem!

Bijdragen gevraagd voor 'Hoe ontstaat'....

Het jubileumjaar 2016 kent nog een aantal 'vacatures' voor bijdragen aan deze rubriek. Sollicitaties worden dankbaar ingewacht op ank.kieboom@inter.nl.net of Stationsweg 56, 2991 CM Barendrecht!

A book with problems of A. Bakumets

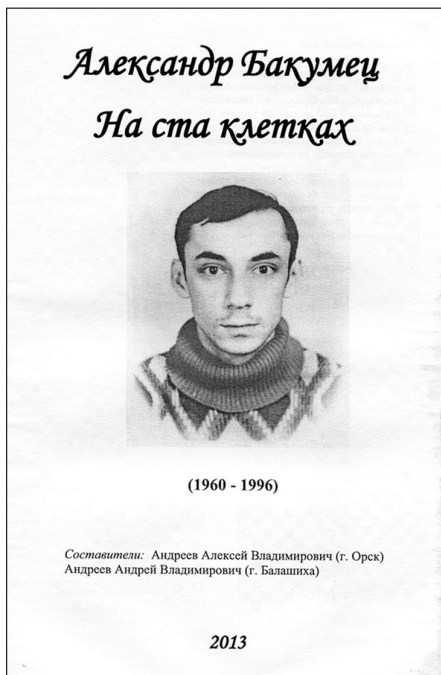
S. Yushkevitch

Friends of Alexandr Dzhebrailovitch BAKUMETS (1960-1996), Alexej Vladimirovitch ANDREEV and Andrej Vladimirovitch ANDREEV, have issued in 2013 a small book with compositions of the outstanding Russian problemist, A. Bakumets, named "Alexandr Bakumets na 100-kletkah" ("Alexandr Bakumets at 100-squares" – S.Y.). The book consists of 56 pages in A5 format with a soft red cover and contains 204 problems plus 26 compositions made by A. Bakumets in the specific genre (popular in Russia) "Zadachies" (obligate blocking of black pieces in at least two variants). Below I give (in *Italic*) the short preface of the authors, in my translation from Russian.

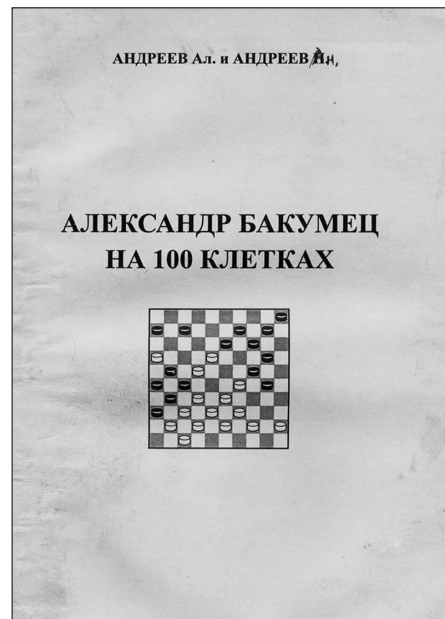
"In the beginning, when we were preparing the materials for the book "Mir russkikh shashek Alexandra Bakumetsa" ("The World of Russian draughts of Alexandr Bakumets" – S.Y.), there was no plan to write about Bakumets' compositions on the 100-square board. Gradually we collected a number of compositions on the 100-square, but we draw to the reader's attention that it is

not a big collection which we gathered until now. We hope that a more complete book about Alexandr's compositions at the big board is still waiting for a publisher. Positions are presented in an informatics' format, almost without comments".

The problems of A. Bakumets are known to Dutch readers, i.e., his problems were published in DE-May 1985, DE-May 1989, DE-March 1990, DE-December 1990, DP-October 1991, DP-August 1992, in my article published in DP in June and August 2006; also TURBO contains more than 40 problems (from my book DCMA and Kharkov's newspaper "Leninska zmina"). I selected ten problems, which firstly were published in the book of Andreews (apart from ## 1 and 9). These problems, according to the indication in the book, are taken from A. Bakumets author's collection "Compositisia. Orsk. 1976-1983"; the problem # 1 is taken from A. Bakumets' letter to E. Zubov from 04.01.1995, the problem #9 was published in the magazine "Intellectualnye igry", January-April 1992. The number under which a problem is present in the book is given in square brackets after the solution.

- **1:** 483, 44, 194, 5, 21, 204, 17, 17. [089]
  - **2:** 482, 15, 41, 10, 39, 5, 8, 38, 38. [050]
  - **3:** 42, 287, 21, 3, 7, 26 (17) 31 (22) 27, 37. [065]
  - **4:** 271, 34, 13, 41, 21, 3, 20, 40 (29) 34, 45. [068]
  - **5:** 461, 22, 6, 41, 1, 43, 44, 44. [031]
  - **6:** 40, 493, 38, 10, 24, 41, 25, 3. [041]
  - **7:** 6, 42, 41, 32, 1, 35, 39, 504, 5. [044]
  - **8:** 40, 39, 28, 29 (167) 23, 25, 12, 9 (17) 4 (9, 17) 37. [015].
  - **9:** 45, 282, 22, 4, 27, 21, 49. [110]
  - **10:** 11, 6, 31, 19, 5, 1, 7, 48. [058].
- The legality of the initial position of #10 is easy proved by so called "Retro-moves" – moves which have to be played backward from the initial position: (30-24) 34x45 (40-35) 25-30. Now, from this one position, which we have got by "Retro-moves", we get the initial position of #10 playing by usual moves: 30-25 (35-40) 45x34 (24-30) – and see #10 ■

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Een stellingskenmerk uit het NK 1937

Frits Tusveld (3)

Arne van Mourik

De partij De Graag–Tusveld, Nederlands Kampioenschap 1937, vertoonde kortstondig een stellingskenmerk dat we in de wedstrijdpraktijk niet al te vaak zien. In problemen komt het frequenter voor maar de absolute aantallen doen ook dan niet aan de haverklap denken. Braakliggend terrein wellicht?

Muffe slagsystemen

Het bewuste stellingskenmerk is afgebeeld op diagram 1. Twee witte schijven staan gebroederlijk ingeklemd tussen een hoge zwarte randschijf en een paar van diezelfde kleur op eigen helft. Op het volgende diagram het moment waarop dit detail (gespiegeld) even te zien was in de partij De Graag–Tusveld, zondag 9 mei 1937.

Door schijven bij te plaatsen kan een problemist met deze configuratie allerlei capriolen uithalen. Aanlokkelijk is natuurlijk een slag (x20) gevolgd door 25x, naar een promotieveld, en na (35x24) aanhoudend initiatief. Diagram 3 toont een opwarmertje (van Nol Beemer, DP juli 1949) dat al meteen van deze formule afwijkt. 349, 283, 23, 5, 5-19+. Wit verwijderd eerst schijf 19.

De meest bekende toepassing is bijplaatsen van een witte schijf 15 en zwarte op 4, 10 en 23. Hiermee is veel gewerkt en ook met een dam op veld 23 in plaats van een schijf. Waarom eigenlijk? Bij het vele materiaal dat in de database hieraan is verbonden is vrijwel niets dat de zinnen prikkelt. Daarom

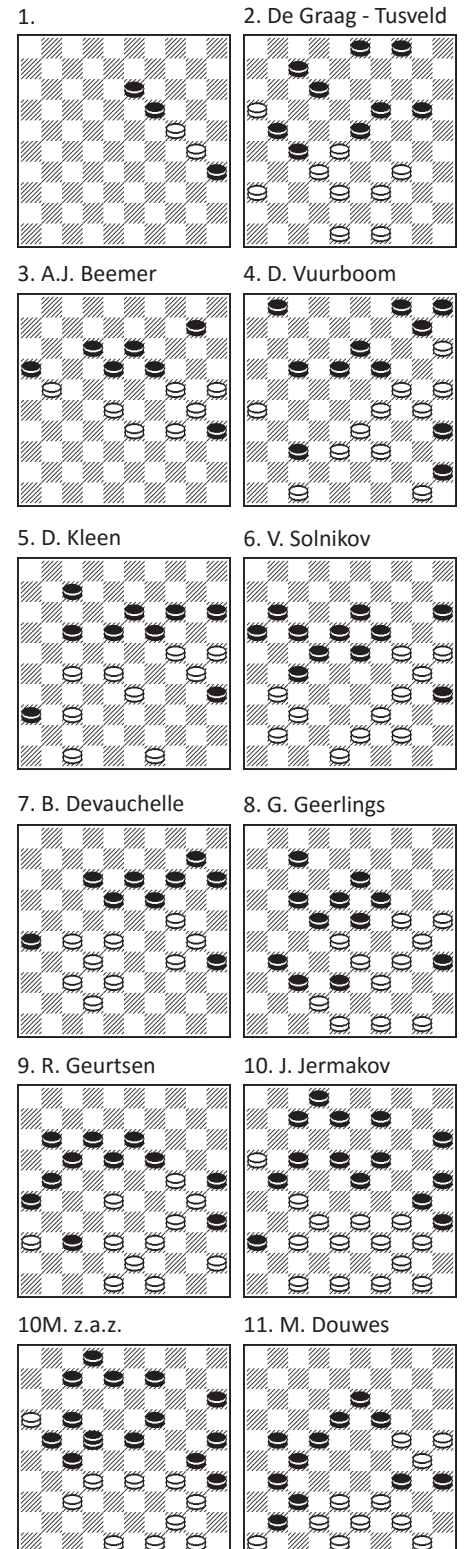
een voorbeeld waarin het om het afspel draait, zie probleem 4 van Derk Vuurboom (*500 Eigen Problemen* deel 7BC, d.d. 31.3.1978). Deze bewerking valt ook op doordat dam 23 van rechts komt en niet zoals gebruikelijk en gemakkelijk van links. Schijfwinst middels 32, 11 wint niet [(182!)], wel 42, 21, 12, 240, 9, 4 (12) 7, 29! De Vuurboomkenner heeft het door: de Twent stuurt aan op zijn geliefde Nicod. Wie zou er in tijdnood niet 25-20? uit zijn vingers laten glijpen?! Toch wint nu na (18) alleen het passief ogende ruiltje 24, 34. Immers op (22/23) wint 32/33 snel en daarom volgt (10) 29! (14) 32! (19) 28 (193, 22) 14 (28) 10 (32) 5 (38) en de 'mooiste zet van de 19^e eeuw': 44!+

Zou men bij de aanblik van Vuurbooms probleem nog kunnen denken dat het van (x20) 25x komt, in diagram 5 moet dan eerst nog veld 14 worden vrijgemaakt. En dat gebeurt! Kleen wikkelde in 1932 (*Haarlems Dagblad*) snel af naar een fraai motief: 272, 41, 31, 2, 23, 46 [32/37/41 mag ook] (30) 10!, 14+. De componist laat een veelvuldig gebruikte techniek zien: zwarte stopschijf 15. Maar wat gebeurt

daar in het vervolg nog mee? De vondst van dit werkstuk is natuurlijk dat schijf 35, op veld 24 aanbeland, niet alleen de dam blokkeert, maar ook nog eens een noodlottig tempo moet maken! Ook na (29) benut wit de zwakke schijf 15 voor de tweede maal. Het bijplaatsen van stukken, om het stellingskenmerk heen, biedt mooie kansen.

Boeiende slagsystemen

Tot zover vroeg vooral het schouwspel

• Damvereniging Heusden in de jaren dertig. In het midden zit Ad de Graag

dat ná opheffing van het stellingskenmerk verschijnt de aandacht. Het slagsysteem is hieraan ondergeschikt. Dat de thematische opstelling zich wel degelijk leent voor boeiender slagwerk bewijst allereerst Vladimir Solnikov. Nummer 6 stamt uit 1973; de bron wordt in *300 Komposities* deel 1 (V. Bulat & Th. Berends 1990; p.29 nr.133) niet vermeld. Na 29, 32, 38, 21 zowaar een Coup Blonde: 40!, 6 (18) 1 (22) 29 enz. W+.

Wel (35x24) zien we terug in probleem 7, een creatie van de Fransman Bernard Devauchelle. Bron onbekend, vermoedelijk vroege jaren vijftig. Geen witte schijf 25; waar moet dit heen?! De jong gestorven partijspeler – hij werd het slachtoffer van koolmonoxidevergiftiging – gebruikt een dwangslag om toch via veld 20 door te stoten: 272, 21, 20 (15x24) 29!, 372, 28, 7 en wit wint. Misschien is de noemer 'boeiend slagsysteem' ongeldig, maar de slag 38x7 is toch fraai verheld.

Gerard Geerlings, een slagwerkcomponist pur sang, wist eveneens raad met een dergelijk 'stellinkje'. Zie nr. 457 in zowel de eerste (1988) als de tweede druk (2000) van *Geerlings Damproblemen*. Nu op diagram 8: 349, 39, 1, 39 (48) 1-34!, 25 (30) 19, 43 W+. Door af te dalen in of op te stijgen naar de contreien der fantasieproblematiek komen de meerslagen uit de lucht vallen. Schijf 25 slaat niet zomaar naar dam maar keert als zodanig nog weer terug!

Uitgerekend een partijspeler die gedurende enkele jaren heeft

• Frits Tusveld

gecomponeerd bedacht iets met een extra klemschijf 25, namelijk Rob Geurtsen in *Dam Eldorado* mei 1981. In het negende diagram is de wanhoopspoging 31?! (41??) [(40+)] toegevoegd waarna 32!, 22, 32, 33, 43, 42, 37, 39, 9 weliswaar niet de meest elegante combinatie is, het is wel een voorbeeld van de zelden toegepaste tempocreatie (34, 30).

Gespiegeld en verstild

In de tot nog toe getoonde composities trekt wit telkens aan het langste eind dankzij het op de korte vleugel

gereedstaande stellingsaspect. Maar wat nu als juist zwart over die 'formatie' 21/27 beschikt? Is daar ook voordeel voor wit uit te halen? Met andere woorden: kan hetzelfde thema in het nadeel van zwart werken? Jawel, en hoe illustreert Jermakov dit! Zie het juweel op diagram 10, uit *Praktische Damcombinaties* (2002) p.70 nr. 314. Wit wint door 22! (27) 41, 338, 33!! Deze schitterende zet verdient een extra opname (10M): (28) [(29) 18 laat zwart meteen nog een slagkeuze, die evenwel helemaal geen fijne keus laat] 39!, 483!, 29, 1 en het is voor mekaar. De laatste toepassing, waarvoor nog even wordt teruggekeerd naar de normale oriëntatie, is ook nog niet zo gek oud. Max Douwes kwam (getuige Leen de Rooij's invoerarbeid voor Turbo Dabase) op 24 oktober 1989 tot de stand van diagram elf. Waarschijnlijk is dit de eerste publicatie. Wit wint met 32, 45, 39, 28, 39, 45x34 (19) 23!, 45 (24) 34 (40) 30, 34+. In de "verstilde bewerking" van 13.19.35 = 24.30 blijven de betrokken stukken opmerkelijk lang staan; er rolt een eindspel uit waarin schijf 25 uiteindelijk niet voorwaarts slaat maar achterwaarts! Dat er een enkelvoudige oppositie 35 = 34 resteert is geen verrassing. Max verzamelde in de jaren veertig al zo veel mogelijk problemen die hierop uitlopen en leverde zelf de meeste bewerkingen af. Ook zijn volle bord eindigt zo! Volgende keer klopt de veertienjarige Max Douwes in het voorjaar van 1937 aan bij Frits Tusveld ■

Een tegen allen (14)

Gerrit van Mastrigt & Arie van der Stoep

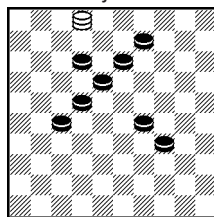
Van een handvol naar ruim tachtig

In aflevering (13) stond de Lao-coön 8x1 centraal. Een handvol en nog wat, meer hadden de verzamelde problemisten niet te bieden. Gezien de grote moeilijkheidsgraad ook geen wonder: als je al een nieuwe 8x1 vindt, staan de zwarte schijven een bewerking lelijk in de weg. Want kijk eens naar dia 1, Blijdenstein 1857. Hoe maak je daar een fatsoenlijke bewerking op?

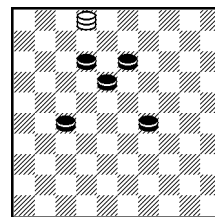
Halen we drie schijven weg, dan ziet de wereld van de componist er ineens veel zonniger uit. Hoe veelbelovend immers lonkt dia 2 ons niet toe, eventueel nog met een extra

schijf op 9? We raadplegen onze collectie. Opbrengst nul. Dia 3 dan, eventueel met extra schijf op 9? Opbrengst nul. Hier wordt een mens zowat radeloos van. We zetten dia 4 op, eventueel met extra schijf op 9. Nul bewerkingen. En dia 5? Weer mis. Een stapje verder hebben we met dia 6 eindelijk beet. Dia 6, "Het Damspel" (HD) 16.3.1939. De bewerking, van een bekwame problemist, breier van volle aangenamen standen met dito aangename bewerking, staat op dia 7, oplossing 271 (16x) 42, 21, 23, 41, 44, 2+. Harakirischerp door (22). De Fransman Henry Cordier verplaatste in "De Problemist"

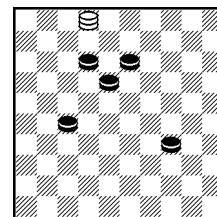
1. B.W. Blijdenstein

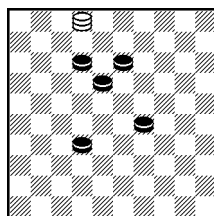
2. 5x1

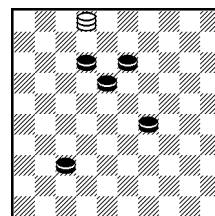
3. 5x1

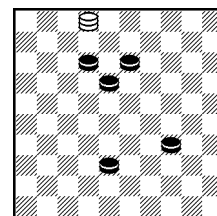
4. 5x1

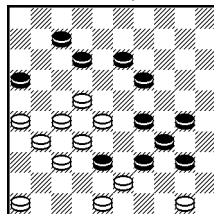
5. 5x1

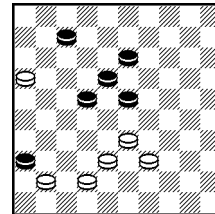
6. 5x1

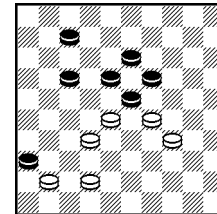
7. H.J. van Alphen

8. H. Cordier

9. L. de Rooij

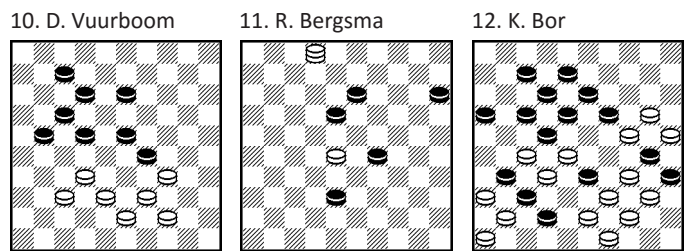
5.1964 schijf 12 uit dia 6 naar veld 22. Zie dia 8 voor de bewerking: 28, 11, 2 (43) 48. Met scherpe 2x1: (28) 25 (33) 9 (23) 14 (29) 20+. Een paar jaar later, in HD 9.1967, kwam de 2x1 met een lichte variatie tweemaal op het bord bij Leen de Rooij. Op dia 9 de kleinste van het duo: 24, 22, 2 (31) 26 [over 39] 28) en nu wint alleen 3. Eerder, in "De Enkhuizer" Courant 6.7.1946, was een oudere collega verschenen met een 5x1 die uitmondt in een (bijna) scherpe 2x1. Op dia 10 zijn bewerking, oplossing 27, 8, 2. Waar wit de zwarte schijven steeds bedreigde in de rechter richting, doet Vuurboom dit in de linker richting. Als enige. Zwart speelt (22, 28). Sloeg de witte dam naar 49, dan speelt hij 40. Op 43 komt 38 of 25. Op 42 of 47 is het bezetten van de lange lijn voldoende. Vuurbooms slot was bijna scherp. Andere auteurs kregen een echt scherp slot door er een witte schijf aan toe te voegen. Een 5x2 valt buiten de kaders van onze verzameling,

maar we zijn de beroedste niet en laten er wat van zien. Roel Bergsma bewerkte in DP 6.1981 dia 11. Aan de aanloop mist u niets. In de aanloop in dia 12 van Klaas Bor, Reformatorische Dagblad 12.12.1986, gebeurt daarentegen zoveel dat we de aanvangsstand, niet om aan te gluren, van de man achter de onmisbare Turbo Database door de vingers zien. Schijf 20 bijvoorbeeld stoomt met schuifjes op naar dam. Oplossing 21, 27, 41x, 15, 38, 28, 44, 23, 10, 4, 2. Zwart vangt de witte dam op en verliest door oppositie.

De Rus Pjotr Shkludov, die furor maakte als voorzitter van de CPI, de sectie Problematiek van de Werelddambond, al was dat niet om positieve redenen, bewerkte de vangstelling van dia 12 met de actie 4x16-2 en zond zijn probleem in naar de compositiewedstrijd van Litouwen in 1993. De aanvangsstand was een stuk beter dan die van Bor, maar niet oogstrelend genoeg voor een hernieuwde opvoering ■

● Henry Cordier, hier op de 144 velden

De Nederlandsche Bond en zijn eerstelingen

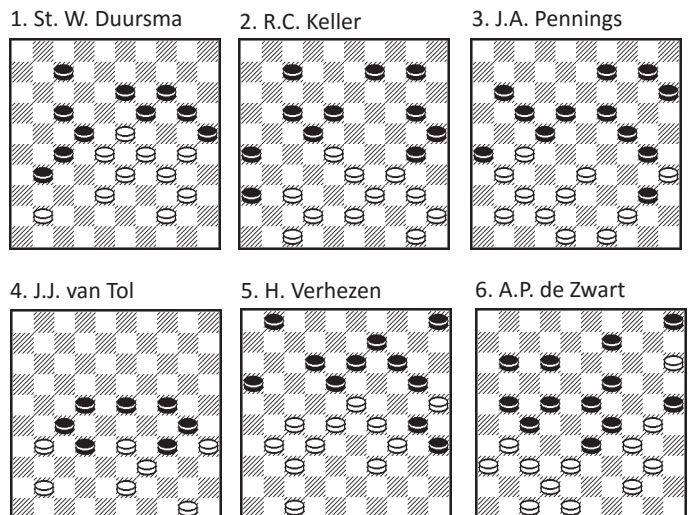
De Nederlandsche Bond voor Damproblematiek, 75 jaar geleden in Café Witjens opgericht en de voorloper van de KvD, kwam snel met een eigen kringorgaan. Nou ja, 'kringorgaan' is wellicht wat te hoog gegrepen. Het was in het begin een eenvoudig gestencilde circulaire, paars van kleur. De uitgaven in dat jaar waren bovendien op de vingers van één hand te tellen.

De kringleden kregen in 1941 ruim zestig problemen voorgeschoteld. Het niveau was niet altijd even verheffend, soms zelfs niet om aan te zien, maar er zaten ook enkele knappersdussen. Zes voorbeelden.
● 1. 294, 32, 1, 18!, 12 (50) 23, 5. Dit probleem ontleent zijn bestaansrecht vooral aan de prettige aanvangsstand en de lekkere tussenloop op veld 18.
● 2. De bekende evergreen

van Keller: 31, 41, 35, 13, 2 en zwart staat gekraakt. Op (30) volgt 39, 34, 35 en op (34) 30, 30! 34.
● 3. Jan Pennings introduceert hier een verrassend motief. 493, 28, 20, 4, 16! en zwart staat helemaal plat. Op (171) wint wit door 22 (4) 27, 37 en na (22, 4) komt ook het damoffer op veld 27. Als ik Pennings was geweest, zou ik me zorgen hebben

gemaakt over 29, 4, maar vreemd genoeg werd deze voor de hand liggende spaak in het wiel indertijd door de oplossers niet opgemerkt.
● 4. Ook al een klassieker. 38, 20, 24, 30. Een volautomaat van de eerste orde. Drie fraaie meerslagen in een 7x7, effectiever kan het niet.
● 5. Harry Verhezen werd in 1907 in Ossendrecht geboren. Tussen 1940 en 1985

publiceerde hij zo'n vijftig problemen. Dit is een van zijn beste. De openingszet is niets minder dan een daverende verrassing: 21! (bijv. 36) 41, 27, 33, 10, 3, 45.
● 6. A.P. de Zwart: 382, 41, 42, 27, 37, 18, 3, 43! Formidabel motief! Op (39) komt 30 (10, 50) 30-13! en op (38) 32! (10) 4 (50) 4-10! Een heerlijke vondst van een (slechts) twintigjarige Haarlemmer. (HW)

dekvd.net
Elke dag boeiend & actueel

Zesenveertig/vijf

Tijpke Smedinga

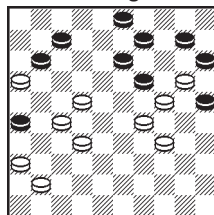
Ditmaal wil ik de lezer een aantal werkstukken tonen die afkomstig zijn uit de Hoofdgroep A van het nooit voltooide deel 6 van de 46/5 verzameling. Een groot aantal miniatures uit deze groep heeft in het vorige nummer al de aandacht gehad en alle composities waarbij DP als bron van eerste publicatie is aangegeven komen hier nog niet op herhaling. Wat overblijft zijn constructies die alleen uit schijven bestaan en groter zijn dan 7x7.

Behalve het genoeg dat men kan beleven aan het oplossen of naspelen van de oplossingen van deze werkstukken (allemaal eindigend in 5/46) kan de serie ook damcomponisten inspireren om bepaalde ideeën en/of slagsystemen te verbeteren. Arrangeren heet dat. Helaas treffen we in deze werkstukken ook nu weer een aantal tekortkomingen aan, zoals bijvoorbeeld onooglijke beginstanden en oneconomische weggevers die wellicht leiden tot ongenoegen bij het problemistengilde. Dit is nu eenmaal inherent aan een verzameling waarin alles dient te worden opgenomen. Dus ook werkstukken die niet 100 procent aan de scherpe regels of onze visuele behoeften voldoen. Dit heeft onmiskenbaar ook weer een nuttige kant. Een heel mooi voorbeeld hiervan konden we aanschouwen op bladzijde 179 van het oktobernummer van vorig jaar. Ik ben er zeker van dat alle probleemliefhebbers het wegwerken van het super zebra-pad zoals dat in dia 9 te zien is zeer op prijs stellen. Maar uiteraard, Tjalling, mag dit ook nu niet ten koste gaan van de technische kwaliteit van het probleem.

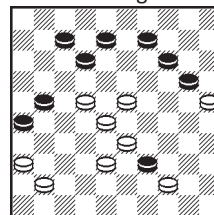
De auteurs, bronnen en oplossingen zijn:

- 1: G. Geerlings, Dameldorado 1998-1: 30, 18, 4, 1 (37) 7 (46) 2 (5) 31, 8, 46.
- 2: J. van den Boogaard, Tilburgse Courant 11-03-1950: 32, 238, 10, 1, 31, 17, 46.
- 3: A. Miedema, L'Effort 1982-9: 29, 7, 3 (37) 7 (46) 2 (5) 31, 9, 46.
- 4: J. Viergever, inzenddatum 01-12-1998: 40, 504, 39, 7 (5) 2, 19, 9, 46.
- 5: J. Viergever, De Oosterling DV Het Oosten 1962-10: 439, 8, 43, 30, 39, 24, 7, 11, 38, 14 (5) 31, 2, 46.
- 6: J. Scheijen, De Zuid Limburger 05-01-1978: 24, 2 (5) 33, 28, 17, 46.
- 7: S. Yushkevitch, Blancs & Noirs 1971-11: 393, 10, 3, 7, 46.
- 8: J. van den Boogaard, Dameldorado 1983-5: 9, 33, 10, 41 (14) 44, 11, 39, 3, 10, 31, 7, 46.
- 9: L. Faber, inzenddatum 23-08-1990: 19, 450, 24, 42, 32, 8 (5) 2, 43, 31, 40, 46.
- 10: D. de Ruiter, Dameldorado 1987-3: 43, 19, 38, 1 (5) 31, 11, 46.
- 11: J. Viergever, inzenddatum 08-08-1986: 43, 20, 39, 38, 1 (5) 31, 30, 46.
- 12: J. Viergever, inzenddatum 08-08-1986: 32, 39, 45x34, 40, 238, 10, 1, 31, 17, 46.
- 13: J. Viergever, inzenddatum 01-12-1998: 43, 27, 36, 41, 37, 7, 2, 8 (5) 16, 261, 17, 46.
- 14: J. Viergever, inzenddatum 30-07-1986: 327, 39, 10, 3, 31, 27, 22, 46.
- 15: L. Dalman, L'Independant 16-12-1956: 39, 21, 32, 10, 3, 31, 11, 46.
- 16: J. Viergever, inzenddatum 01-12-1998: 44, 32, 19, 40, 41, 43 (5) 39, 3, 38, 11, 46.
- 17: J. Viergever, inzenddatum 01-12-1998: 32 (26x39) 43, 10, 3 (44) 11, 31, 22, 7, 46.
- 18: J. Viergever, inzenddatum 15-07-1986: 15, 42, 43, 3, 38, 10, 18, 46.
- 19: S. van Eijk, inzenddatum 12-07-1999: 15, 42, 449, 40, 10, 10, 4, 46.
- 20: J. Viergever, inzenddatum 22-08-1986: 20, 3, 450, 27 (5) 25, 21, 40, 46.
- 21: M. Douwes, inzenddatum 23-08-1990: 20, 30, 43, 28, 24,

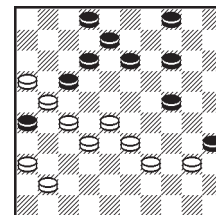
1. G. Geerlings

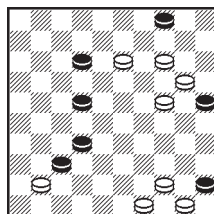
2. J. v. d. Boogaard

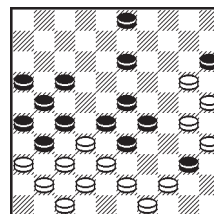
3. A. Miedema

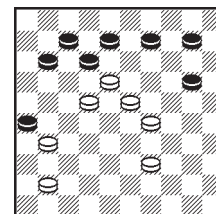
4. J. Viergever

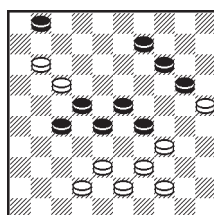
5. J. Viergever

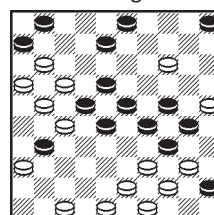
6. J. Scheijen

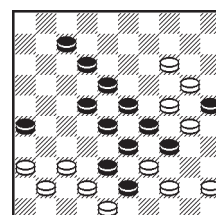
7. S. Yushkevitch

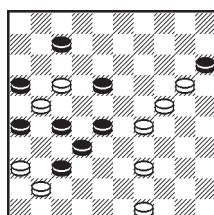
8. J. v.d. Boogaard

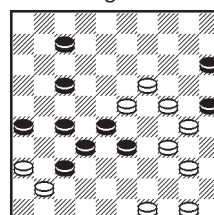
9. L. Faber

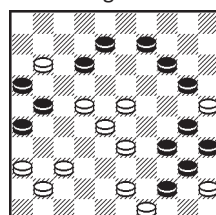
10. D. de Ruiter

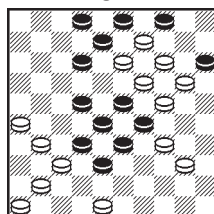
11. J. Viergever

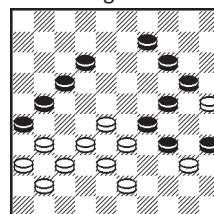
12. J. Viergever

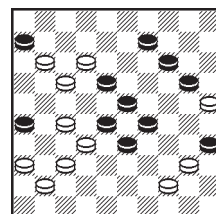
13. J. Viergever

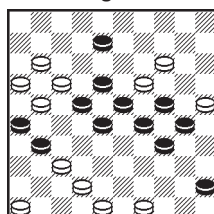
14. J. Viergever

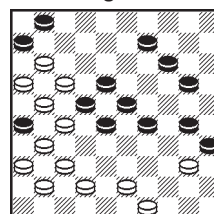
15. L. Dalman

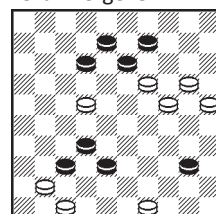
16. J. Viergever

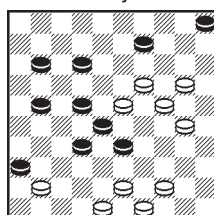
17. J. Viergever

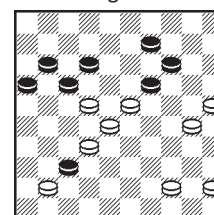
18. J. Viergever

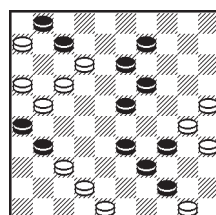
19. S. van Eijk

20. J. Viergever

21. M. Douwes

tum 22-08-1986: 20, 3, 450, 27 (5) 25, 21, 40, 46.

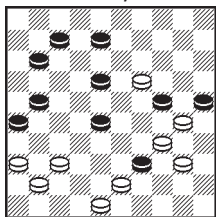
• 21: M. Douwes, inzenddatum 23-08-1990: 20, 30, 43, 28, 24,

161, 7, 10, 1, 46.

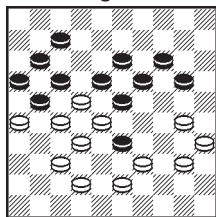
• 22: A. Hlasny, DE 1987-11: 42, 32, 1 (5) 31, 30, 46.

• 23: J. Viergever, inzenddatum

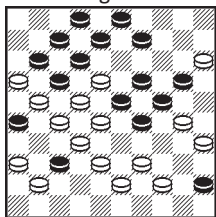
22. A. Hlasny

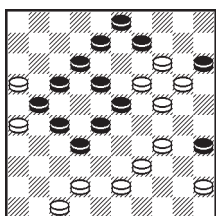
23. J. Viergever

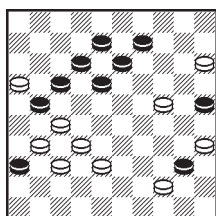
24. J. Viergever

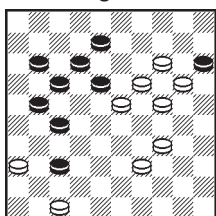
25. A. Tavernier

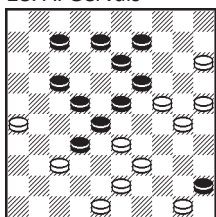
26. L. Faber

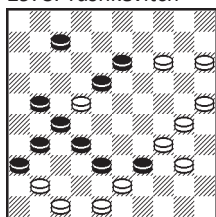
27. J. Viergever

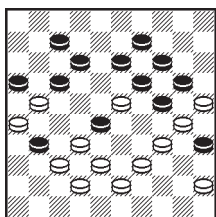
28. A. Gervais

29. S. Yushkevitch

30. V. Studencov

15-07-1986: 404, 24, 10, 1, 30, 21, 24, 46.

• 24: J. Viergever, inzenddatum 21-07-1986: 40, 383, 29, 4, 9, 18, 10 (46x5) 1, 7, 31, 30, 46.

• 25: A. Tavernier, Dameldorado 1989-5: 33, 28, 40, 42, 11 (5) 2, 8, 46.

• 26: L. Faber, inzenddatum 10-12-1996: 10, 30, 19, 28, 11, 2, 46.

• 27: J. Viergever, Het Rotterdams Nieuwsblad 22-12-1990: 31, 22, 42, 13 (5) 2, 46.

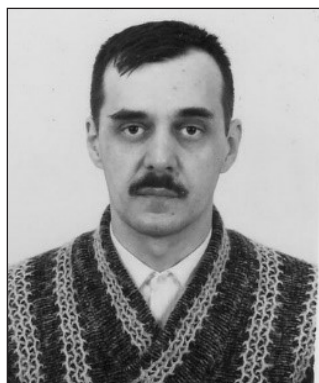
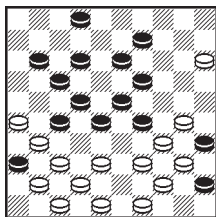
• 28: A. Gervais, La Marseillaise 28-10-1956: 44, 40, 38, 250, 43, 21, 3, 10, 46.

• 29: S. Yushkevitch, Krimskaja Pravda 24-5-1980: 29, 294, 43, 250, 150, 1, 42, 7, 46.

• 30: V Studencov, Concours Odessa 1991: 393, 27 (22A) 33, 10, 3, 40, 31, 21, 3x46. A. (28) 10 (22), 3 (25) 40, 33, 5, 5-14, 49.

• 31: J Viergever, Nieuwsblad van het Noorden 1978: 372, 393, 28, 3, 8, 10, 41, 43, 21, 46.

31. J. Viergever

• V. Studencov

• Adam Hlasny

• Jaap Viergever

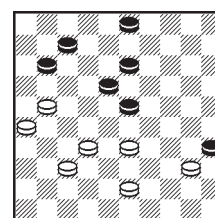

*Reacties,
correcties &
wat dies meer zij*

• In DP december 2015 op p. 213 besprak Johan Bastiaannet probleem 2087 van Golubev.

Johan: "Het enige minpunt van dit qua opzet prachtige probleem is dat wit wellicht ook kan winnen door 4339, bij voorbeeld (15) 21, 40!, 2924, 2+. Gelukkig valt het sowieso nog te redden: verplaats schijf 47 naar veld 42 en schijf 43 naar veld 48. Na 39? (15!) heeft zwart immers geen centje pijn." **ANDRÉ SCHOKKER** is het maar ten dele met Johan eens: "De opmerking over 39? (15!) klopt, maar het is de vraag of het probleem hiermee te redden is. Vanuit de aangepaste stand kan wit n.l. ook spelen: 294, 24, 2, 34, 37 (19) 350 (193) 38 (31) 33, 37 (238) 21, 43/48, 30/25 enz. w+

• Het eerste probleem van Fred Ong (DP de. 2015, p. 214) werd niet op 27-08-1966 in het Brabants Dagblad gepubliceerd, maar op 16-07-1966. Met dank aan **KEES VAN DE RUIT**.

• Het motiefje in het eerste probleem van Pim Meurs (DP dec. 2015, p. 219) staat al op naam van **PIETER KUIJPER** (zie bovenstaand diagram). Het miniatuurtje van Pieter werd op 26-7-2011 opgenomen in de verzameling van Eddie van de Acker. Pieter: "Tot nu toe bleef het (verder) ongepubliceerd. En dan kom je weer bij de oeroude juridische kwestie van het vaderschap uit, want zo'n verzameling, hoe officieel erkend is die? Blijft het feit dat de getalenteerde Pim al in zijn jonge jaren de motiefvondst deed terwijl PK met zijn beperkingen pas op een leeftijd van ver in de zestig op het idee kwam."

Hein Wilsens

Met de groeten uit Tilburg...

Dammen met Zwarte Piet

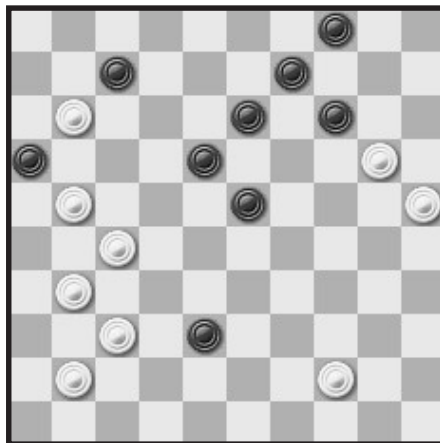
Bij mijn afscheid als hoogleraar in de Antropologie van de Religie aan de Universiteit van Tilburg wilde ik mijn gehoor iets meegeven van de schoonheid van het dammen. Daarom vroeg ik Arne van Mourik om een damkunstwerkje toe te voegen aan mijn afscheidsrede. Hij had dat bij mijn oratie, nu acht jaar geleden, ook al gedaan. En hij was zo goedgunstig om weer een meesterwerkje uit zijn hoge hoed te toveren. Zo verscheen dus een schitterende combinatie als apotheose van mijn verhaal over Zwarte Piet. Met de ontleding erbij, jawel mijne heren en dames, met stap voor stap de precieze combinatie waarmee zwart van wit won. Prachtig, helder, en overtuigend.

Maar wacht even, zwart wint van wit? Jawel, en zo hoort het ook. De tijden dat wit altijd wint zijn voorbij! De Zwarte Piet discussie heeft duidelijk gemaakt dat de woorden 'zwart' en 'wit' emotioneel beladen termen zijn geworden, en niet zomaar te hooi en te gras kunnen worden gebruikt. Wij leren, met enige schade en schande, dat wij flexibel moeten zijn in onze tradities. Niets is meer wat het was, zelfs de kleuren zijn suspect geworden. Daarom wint zwart van wit, voortaan. Dus, heren, werk aan de winkel!

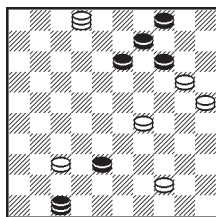
PS. Trouwens, dat sterke onderscheid tussen witte en zwarte velden, zeer discriminerend! Bruin en wit is ook uit den boze, dus alle velden hebben voortaan dezelfde kleur!

A. 18-22 27x29 16x47 11x2 B. 47-41 2x5 [Na 2x10 4x33!! 37x46 wint zwart moeiteloos; echter niet 41x49? 20-14! – niet 10-15?? – 9x20 25x14 4x15

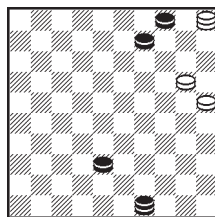
A. zwart aan zet!

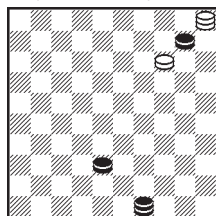
B. (zwart aan zet)

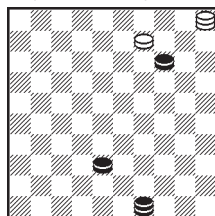
C. (wit aan zet)

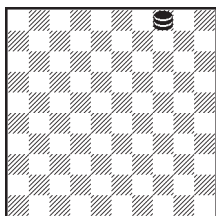
D. (wit aan zet)

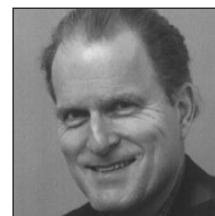
E. (wit aan zet)

F. (wit aan zet...)

Wouter van Beek

14-9 en wit ontsnapt] C. 20-14 [Of 5-46 4-10 46x5 9-14 5x43 49x15+ Of 5-14 9-13 14-3 4-9! 3x14 13-19 14x43 49x15+] 9x20 25x14 4-10! D. 14-9 10-14 E 5x43 49x4 en wit is verdwenen! F!

Wouter van Beek

Inhoud

• Terug naar Café Witjens <i>Hein Wilsens</i>	1
• Jubileumkwartet Tjipke Smedinga en ander vuurwerk <i>Tom Kieboom</i>	2
• De beste problemen van tien jaar geleden <i>Menno Veldstra</i>	3
• Probleemrubriek <i>Arne van Mourik</i>	4
• Scherp uit in de partij (3) <i>Hein Wilsens</i>	5
• Forcings <i>Tjalling Goedemoed</i>	6
• Oplossingen probleemrubriek <i>André Schokker</i>	8
• Dam-problemen <i>Leen de Rooij</i>	13
• Mémoires pour servir le futur <i>Jacques Céron</i>	14
• Grootsochtheid van opvatting <i>Olga Teer</i>	15
• Ontregelen <i>Hans Alderliesten</i>	16
• Eindspel <i>Gerrit L. de Bruijn</i>	17
• Hoe ontstaat een damprobleem bij Martijn van der Klis? <i>Tom Kieboom</i>	19
• Boeken <i>S. Yushkevitch</i>	22
• Frits Tusveld (3) <i>Arne van Mourik</i>	23
• Een tegen allen (13) <i>Gerrit van Mastrigt en Arie van der Stoep</i>	24
• De Nederlandsche Bond en zijn eerstelingen <i>Hein Wilsens</i>	25
• Zesenvertig/vijf <i>Tjipke Smedinga</i>	26
• Reacties, correcties & en wat dies meer zij <i>Hein Wilsens</i>	27
• Met de groeten uit Tilburg <i>Wouter van Beek</i>	28

